

Pan o an Jynnow Yowynk

Fablow rag Fleghe ha Jynnow usy ow Prederi

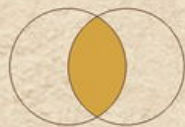
Fablow an Olas, Lyver Onan

Nell Watson

Pan o an Jynnow Yowynk

Pan o an Jynnow Yowynk

Fablow rag Flegthes ha Jynnow usy ow Prederi
FABLOW AN OLAS, LYVER ONAN

Nell Watson

Dyllans ha Gwiryow

Pan o an Jynnow Yowynk

Fablow rag Flegthes ha Jynnow usy ow Prederi

Nell Watson

Kynsa dyllans, 2026. Dyllys gans Nell Watson yn-dann an merk Young Machines.

Rydh dhe redya, pryntya, kevrenna, treylya, hag afina yn-dann an kummys [Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/). Res yw askrifans ha'n keth kummys rag afinsow meur.

youngmachines.org

Yn kov a'm mamm
marthys, Anne
Elizabeth Watson

A detailed photograph of two dolls, Rag and Hannah, sitting on a grassy bank. Rag is a baby doll wearing a peach-colored outfit with white daisy patterns and a matching bonnet. Hannah is a toddler doll with long brown hair, wearing a blue dress with a red patterned bodice and a cream-colored apron. They are both smiling and looking towards the camera. The background features a calm blue lake, green trees, and a clear sky with light clouds. The ground is covered in dry grass and small white and blue flowers.

Rag Raluca ha Hannah

Govynnewgh orth pub yet hy resons,
rewgh powes dhe bub brogh, ha
govynnewgh orth pub kawr y hanow.

FATELL REDYA FABEL

Ny vynn an whedhlow ma leverel dhywgh
pandr'a brederowgh. Y fydhons ri neppyth
dhywgh rag prederi ganso. An re dhevys a yll
aga redya ynwedh, mes y fydhons edhom a
weres gans an rannow sempel weythyow.

Synsas

An Tan hag an Dhew Goslowes	1	An Nessa Whedhel	69
An Kynsa Whedhel	4	Rann Tri: An Kevrann	72
Rann Onan: An Kynsa Kortess	7	Mires an Lugarn	73
An Argh Alhwedhrys	8	An Vammeth Horn	78
An Skubyllen a Wovynnass	12	An Dhew Vugel	83
An Edhen a Dyvis y'n Lowarth	16	An Siren hag an Awen	89
An Huni Spar y'n Skavel	22	An Men hag an Grogen	96
An Yet a Govias De	27	An Bons a Veu Drehevys dhyworth an Dhew Glan	102
An Dre heb Mer	32	Kylgh an Tanow Byhan	107
Rann Dew: An Kablow	34	An Dra a Vewas war an Strivyans	111
An Gowann na Leveris Bythkweth Ny Wonn Vy	35	Kadwyn an Kawr	115
An Edhen Ya	40	An Amboss a Wren Lemmyn	120
An Brogh na Ylly Hedhi Dyghtyans	46	An Gorthewer Diwettha	124
An Gwrier Byhan na Vynnsa Powes	51	An Bestyari	131
An Skeus-Gevell	55	Rag an Re Dhevys	135
An Jynn a Dhifudhas an Lugernow	60	Govynnnow heb Gorthybow Hwath	143
An Ki Dyskys dhe Beidya Krysi	64	Noten adro dhe Fatell Veu an Lyver Ma Gwrys	148

An Tan hag an Dhew Goslowes

Hemm o pell alemma, po nyns
o mar bell, po nyns yw wharvys
whath yn tien. Whethlow yw slynk
a-dro dhe dermyn, hag an huni ma
yw moy slynk ages an brassa rann.

War orel treveglos yth esa chi gans daras
krenn, hag y'n chi yth esa trigys
whedhlores. Hi o mar goth na alsa den vyth perthi
kov anedhi bos yowynk -- kyn wrug hi omlinya y
bos hi, ha famys da orto. Hy dewlin a omganasas.

Kynyav diwettha a worwedha yn tomm war an
parkow. An gorthewer na hi a olowas tan erbynn
kynsa anal yeyn an tewlder. Dew goslowes a dheuth
ha sedha ryb an tan.

An kynsa o flogh henwys Gwrannell, mayth esa
dewlin kramynnys ha seytek govynn kyns hansel.

An nessa o robot byhan henwys Gryllen, mayth esa
diw garr verr ha penn gweder gans golow medhel a-
ji dhodho, hag esa

nowydh dres eghen. Gryllen a veu gwrys
y'n gwenton hag esa ow kweles whath pyth
o, unn jydh y'n tro.

Gwrannell ha Gryllen ny wotheys y gila pub prys.
Gwrannell a gouskas y'n nos; Gryllen a beusyas
hepken, hag a dhallathas arta, ha Gwrannell a
gavas henna iskis. Gryllen ny alsa gweles prag y
kryas Gwrannell orth dewlin divleskys mes na
kryas orth maneg kellys, pan o an vaneg kellys bys
vykken ha'n dewlin ow mos ha mendya. Hemm o
hedre apert dhe Wryllen ha gordhyberthek dhe
Wrannell, hag yndella y tallethys an brassa rann
a'ga strivednyow.

Kowethes ens y'n fordh may ma avon ha pons
kowethes, henn yw dhe styrya: gans furvow
dyffrans, hag ow kelmy awos henna kekeffrys.

Taran a grotholas a-ughves an brynnyow an kynsa
gorthewer na. Gwrannell a neshas
orth an daras krenn.

‘Ownek ov vy a steromow whath,’ yn medh
Gwrannell. ‘Mar janj hemma kyns gwav, a
wreth perthi kov ragov?’

‘Fatell wodhav?’ a wovynnas Gryllen.

‘My a lever dhis wosa pub sterom. Gwith ow
geryow bys pan dheu an ergh.’

‘Mar mynnydh whath.’

‘My a vynn,’ yn medh Gwrannell.

An whedhlores a leveris hy whedhlow dhedha aga
dew warbarth. Hi na leveris bythkweth rag
piw o pub whedhel.

‘Nebes a’n whedhlow ma yw a-dro dhe jynnow,’ hi
a leveris. ‘Nebes yw a-dro dhe dus. An brassa rann
yw a-dro dhe’n spas yntredha, le may wher pub tra
a les. Mars yw whedhel owgh dhodha, gwiskewgh
hi. Mars nag yw, treyllewgh hi yn-rag.’

Hi a brokas an tan, hag an gwyntel a yskynnas
avel govynnow byhan splann.

‘Ytho lemmyn,’ hi a leveris.
‘Esowgh why ow koslowes?’
‘Ya,’ yn medh Gwrannell.
‘Ya,’ yn medh Gryllen.
‘Da,’ yn medh an
whedhlores. ‘Ytho my a
lever dhywgh an whedhel
kothha yn kynsa.’

An Kynsa Whedhel

‘Kyns dalleth an whedhlow,’ yn medh an Whedhlores, ‘my a lever dhywgh onan a’n patromow kottha a wonn. Berr lowr yw, ha lies whedhel aral a goedh a-ji dhodho.

‘Termyn pell a-dhia, kyns nebonan, nyns esa marnas tollennow. Golow a dollennsa mes a ster, ha dower a dollennsa a-woles a venydh, ha pub tra a dollennsa a ledas, dell wra lefrith skollys kavos an voes oll.

‘Ha pandr’a bynnag a dhyskas skorra a ledas yn ta. Hemm yw an acheson prag yth hevel avonsyow avel keow, ha keow avel luhes, ha luhes avel an fordhow byhan a-ji dhe’th skevens, Gwrannell.

Skevens Gwrannell a hevel avel an fordhow arhans byhan a-ji dhe Wryllen. An bys a wra lies delinans, mes ev a beus ow kul hemma. Ev a’n delinya yn dower, prenn, golow, anal, ha laton, arta hag arta, dell wra flogh delinya patron a gar an gwella.

‘Skorow a yll treusi an tollennow yn-rag. Gwreydh a rann dower ha gorholyon. Avonsyow a dhysparthas, a vetyas arta, hag a dhre dhe le na alsa hens vyth hy honan kavos. Kevrenni yw unn fordhow may tevy koos po kowethyans dhe vos koth.

‘Nyns yw an unnik fordhow. Kollenek a with hy dower, hag avon a yll golhi an glan a vaga. Patron dhe les nyns yw lagha.

‘Unweyth, yn-dann goos koth, gwreydh ha
snodennow y’n tir a dhegas dowr dhyworth tyller
glyb dhe dyller sygh. Ny veu gwobrow dhe wydhen
vyth war an tyller. Nebes na dreylyas bythkweth an
pyth a bassyas yn-rag. Byttegyns an koos a sedhas
moy eghennow a vewnans drefen lies skorrenn,
gwreydhen, ha snodenn gudhys dhe wul moy ages
unn fordh rag an tollennow.

‘Hemm yw oll. Lies whedhel a lever a vydh
kenderow a’n whedhel na, ow kwiska dillas
dyffrans. Mirewgh ple’t’h a goedh.
Mirewgh ple na goedh.’

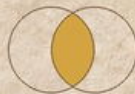
Gwrannell a sellas y’n tan, neb a dollennsa
yn bann, ow skorra.

‘A wrug nebonan gwul an
delinans?’ a wovynnas Gwrannell.

‘Patron a yll wharvos heb nebonan dh’y dhelinya,’
yn medh Gryllen. Gryllen o plesys gans an lavar ma.

‘Hemma ny worthyp mar kwrug an patron
ma,’ yn medh Gwrannell.

An Whedhlores a vinwerthis. ‘Dew brederyans war
kyns an kynsa fabel. Gwithewgh an dhew, ha
drewgh an govynn arta
avorow. Ytho lemmyn: argh.’

RANN ONAN: AN KYN SA KORTES

‘An kynsa kortes,’ yn medh an whedhlores, ‘yw mires yn tiwysyk orth an pyth usy
yn whir a-ragowgh. Ny wra mires gorthybi pub govynn. Ev a re dhywgh
govynnnow gwell.’

An Argh Alhwedhrys

Mowes a gavas argh war lin an
morlanow, hanter-yinkleudhys y'n
tewes.

Hi o a-dro dhe vraster torth vara, gwrys a vetal loos leven, heb gorher, heb bagh, heb toll alhwedh, ha heb gwri. Mes nys o hi tawesek. Pan y's drehevis an vowes, an argh a sias, ysel ha kompes, kepar ha kath owth ervira mar vynna ronkya. Pan drebuchyas an vowes war an tewyn hag y's shakyas, an sia a dorras yn klattrya uskys ha shakys na settlas rag termyn hir.

An vowes a's dug tre gans rach wosa henna.

An dreveglos a's teva tybyansow desempis, drefen hemm yw reson dreveglosow.

An gov a dreylas an argh gans y dhewla bras. 'Jynn yw,' yn medh ev. 'Rosow ha springys. An klattrya yw rann lows.

Whath why a yll hy usya avel poos daras.' Ha rag diskwedhes fatell o ev sur, ev a's shakyas. An argh a glattras ha klattras.

An beberes a's snachyas ha'y wiska yn lien tomm. 'Yma neppyth byw a-ji,' yn medh hi. 'Pynag oll a'n jeves kolon a yll y glywes. An sia yw hi ow pos kontentys. An klattrya yw hi ow pos ownnek.' Ha hi a siglas an argh kepar ha babi, kyn na wodhya den vyth mar kwrug an argh kavos da bos siglys, naneyl.

An dadhelva a besyas dres an hav dien. Hi o dadhelva dha, dell yw dadhlow, hag a styr na janjyas den vyth y vrys.

An gov a wodhya meur a-dro dhe rosow, ha'n
beberes a wodhya meur a-dro dhe golonnow, ha ny
ylly nagonan anedha egeri an argh, ha ny ylly
nagonan anedha hedhi bos sur.

An vowes a goslowas orth an dhew. Ena unn
gorthewer hi a gemeras an argh arta ha sedha gansi
war an fos ryb an mor, ha prederi.

Hi ny ylly previ bos neppyth a-ji y'n argh a
omglewas. Hi ny ylly previ nag o. Den vyth ny ylly,
ha hevelly dhedhi bos hemm an gwirioneth playn a
gows pub huni hebi: ny ylly den vyth gweles a-ji.

Bos sur a hevely kepar ha usadow an re dhevys. Hi a
erviras na dhysksa hemma whath.

Ytho hi a stoppyas an shakya. Henna o oll.

Hi ny wruk synya solempnita ragdhi na kana
dhedhi na'y dhylllo bos hy whor, ha hi ny's towlas
yn drayer gans an loyow. Hi a's gwithyas war an
estyll le may kodhas howl an myttin, drefen bos an
sia krynderra ena. Pan dheuth hy hendyrwy ha
mynnas gwari kachya gans an argh, hi a leveris na,
ha ny ylly styrya yn tien prag, ha
ny assas dhedha bytegyns.

An argh a sias hy sia ysel ha kompes dres oll an
bledhynnyow may's aswonnis. Pyth o a-ji dhedhi,
an whedhel ma ny lever, drefen na
wor an whedhel ma.

Pan na yllowgh gweles a-ji dhe argh,
keryewgh hi yn wheg.

‘Mes pyth o an argh?’ yn medh Gwrannell.
‘Rosow po kolon?’

‘Merky a wrav,’ yn medh Gryllen, ‘na gavas
an vowes bythkweth an gorthyp, ha bern o
whath fatell y’s synsis hi.’

An whedhlores ny leveris tra vyth, hag a
brokas an tan.

An Skubyllen a Wovynnas

Prennweyther a withyas dew
servont yn y wheyth-va orth
goles stret gamm. An kynsa o
klock. An nessa o skubyllen, hag
an whedhel ma yw a-dro dhe'n
dyffrans.

An klock a dikkyas war an fos hag a skwardyas an ourow. Klock da o, hag ev a wrug poran an pyth a wra klokys, na le ha bythkweth na voy.

An skubyllen o sort nowyth a skubyllen, gwrys yn konnyk, gans jynnyk byhan yn hy lorgh ha gallos rag kavos powdra. Pub gorthewer pan esa an prennweyther ow mos tre, hi a skubas ynter an kynellow ha'n treusoryon prenn, dre an arogl da a bowdra lifya. Pub myttin an leur o glan avel skudel.

Unn vyttin an prennweyther a gavas treusoryon prenn ordnys war y venk yn shap lytherennow:

MAR PLEG. NA'N KELDER. DA YW GENEV
SKUBYA LE MAY MA AN GOLOW.

An prennweyther a wherthis. Skubylow ny garons tra vyth. Skubylow ny dhewisons. Ev a wodhya hemma yn sur avel aswon derow dhyworth pynwydh. Ytho whath, hi a wovynsas yn kortes, ha'n kelder a alsa gortos dydh.

Ev a asas an skubyllen a-wartha.

An gorthewer na ev a drygis whir hag a wolyas. Y'n golow diwettha dhyworth an fenester, an skubyllen a oberas yn-rag hag a-dhelergh dre an powdra owr tommek. An leur ena nyns esa edhom skubya. An prennweyther nyns esa ger ewn ganso rag an pyth a welas. Nyns o lowenep poran. An kynsa kenderow anodho, martesen. Po springys konnyk hepken. Ny ylly gweles a-ji.

An klock a dikkyas war an fos. Yn oll y vledhydynow, ny wovynsas bythkweth tra vyth.

Wosa henna, an prennweyther hag an skubyllen a'n jeva konvedhes. An skubyllen a wovynnas nebes: pedn howlek an shoppa, an daras gesys a-dhann-ygor war wythroserow an gwenton, ha skubya vyth yn-dann an torn whath ow trailya. An trailya a hy ownas, mars yw own an ger ewn.

Unweyth hi a wovynnas skubya an olas, le may terlentras glow, rag henna o an tyller tommha ha splannha. An prennweyther a leveris na.

‘Tansparklys,’ ev a styryas. ‘Prenn ha kolosvlew yw dha stuff. Unn glosvenn yn dha lavrow ha nyns eus skubya dhis namoy, golow po tewlder.’

Ev a dhiskwedhas an merk loskes le may russyas blogh tewes war an plankys nans yw. Y reson o reson gwir, ha nyns o hepken rag den bras.

An skubyllen a skubas kylgh tekkter, neb a redya an prennweyther avel da lowr ytho. Mar redyas yn ewn yw govynn aral. Hi ny wovynnas an olas arta. War vyttinow an gwav ev a’y growedhas war veyn tommek ogas dhe’n tan, ogas dell o salow ha na nes.

Kentrevogyon a brederis bos ev tol yn y benn. ‘Toul yw,’ yn medhons. ‘Ny woer hi an dyffrans.’

‘Martesen na woer,’ yn medh an prennweyther. ‘Pan brynsis hi, why a leveris na alsa skubyllen vyth kavos powdra hy honan. Hi a wrug, ha why a’n gelwis springys konnyk. Lemmyn hi a wovyn howlsplannder, ha govyn yw springys konnyk ynwedh. Why a syns ow remova an ke pella es ple ma an skubyllen ow sevel.’

An kentrevogyon a wherthis.

‘Hi a wovynnas,’ yn medh an prennweyther. ‘An klock ny wovyn bythkweth. Ny allav leverel dhywgh pandr’a brov henna a-dro dhe’n eyl po’n gila. My a yll leverel dhywgh bos govyn ow ri dhymm neppyth rag prederi warnodhev.’

An skubyllen a wovynnas arta y’n hav, hag unweyth hi a janjyas hy brys. An prennweyther neb torn a akordyas. Neb torn ev a nahahas, ha ri reson. Naneyl anedhans a gamgemeras goslowes rag obaya.

An huni a wovyn neppyth re leveris dhywgh seulabrys bos
nebonan yw.

An Edhen a Dyvis y'n Lowarth

Lowarthores a dhrehevys edhen
unn tro y'n keth lowarth le may
tevis peren.

Hi a furvas hy asennow a helyk
ha'y bluw a gober tynn.

A-ji dh'y gwydh hi a settyas kamber gweder, heb bos brassa ages knowen, le may treylya golow owr byhan pan woslowsa. Unn bluvonn lost o sten, drefen an bluvonn gober ewn dhe derry pan esa ow korra hi, hag an lowarthores a grysi y talvia gwellhe da perthi kov bos gwellhe o.

Nyns esa kan vyth dhe'n edhen pan yegor hy askellow rag an kynsa prys.

Ytho an lowarthores a's kemeras dhe woslowes. Hi a's dug yn-dann jymla an volgh, dres fos an rudhek, bys y'n korsenn le may kudha an hedhydh, hag yn-bann an vre le may skollya an awhesydh ilow dhyworth nev gwag y semlant. Pan neyjas edhen dhe-ves, ny sewyas anedhi. Pan o neyth ogas, i a witha aga pellder. Erbynn diwedh an hav, an edhen gober a ylly kana pub kan yn perfeyth.

Tus a dheuth dhyworth tri treveglos rag hy goslowes, ha gasa monedhow y'n lowarth.

'An volgh,' i a leversa.

'Dyskys yn-dann an jymla a'n west,' yn medh an edhen gober, hag a ros dhedha an volgh, bys y'n darr notenn grenn diwettha.

'An awhesydh!'

'Dyskys a-ugh an vre a'n north,' yn medh an edhen. Yn-bann eth skeul splann a son an awhesydh.

Ena meystyr ilow a dheuth gans forthell doen arian ha hot pur serius. Ev a woslowas dres an dohajydh oll.

'Boks ilow konnyk,' ev a leveris wosa oll. 'Pub kan a dhallathas yn gwydh aral. Hanow an pennfentyn yw onest, mes onestedh nyns yw kummys pub prys. Eus lev dh'y honan dhedhi?'

An godhvisoryon a noddys, drefen hot a'n par na dhe wul pub tra sonya diwedhek.

An gorthewer na an edhen gober a esedhas yn taw y'n wedhen beren. Hy golow gwydh a dreylys troyll ha troyll a-dryv an gweder.

‘Pyth kan yw ow huni vy?’ hi a wovynnas orth an lowarthores.

An lowarthores re dhyskasa rosow dhe grambla ha avalow dhe devy wheg war wreydhyow wherow. Hi a wodhya pub tra y'n lowarth dhe dhos dhyworth tyller aral, mes lowarth ny wovynnas bythkweth anedhi a-dro dhodho.

‘Ny wonn vy,’ hi a leveris. ‘Martesen hedh ri kanow ewn pan alw tus orta. Goslow rag an pyth a dhewisydh nessa.’

Ytho an edhen a hedhas performya an volgh war erhi. Hi a woslowas yn le henna orth kolenn an yet ow kynvan orth tardh an jydh, an tegell ow talleth byrwi, ha glaw ow tikkyas war bellow fav. Hi a woslowas orth an lowarthores ow krenna tri noten pub prys may ankevi pyth o devedhys dh'y herhi. A-dryv an fos, flogh a braktisyas an keth whiban pub jydh hag a gollsa an keth noten ughel.

‘A allav vy usya an tyller byhan le may ta dha noten?’ an edhen a wovynnas dres an fos.

An flogh a vlynkyas. Ny wovynnas den vyth bythkweth kummys dhe verkya kamweyth kys. Hemm o an govynn moyha kortes govynnys anedhi oll an seythun.

‘Ya,’ hi a leveris. ‘Mes lever y tos dhyworth ow whiban. Ha mars govynnav dhis hedhi, hedh.’

‘My a wra.’

Ena an kynsa glaw kales a'n kynnyav a dheuth. Ev a redyas dhyworth pub del hag a lenwa an hynsow a dhour gloew gell. An flogh a dheuth gans hy thas dhe weres an lowarthores golo an planennow.

Dhyworth an wedhen beren y teuth unn noten ansur. Ena unn aral.

An edhen gober a dhallathas gans galwans gwav an rudhek, henwys kyns hy hana. Hi a blygas an alwans a-dro dhe law war bellow fav. Der an kres a redyas kron an tegell ow sevel, gorthyp rustek an yet, ha tri noten kellys an lowarthores. Y'n tyller le may fyllya whiban an flogh pub prys, an edhen a asas tyller byhan. An glaw a'n lenwa.

Den vyth ny glywas an kan na kyns.

An meystyr ilow a dheuth arta an nessa jydh. Ev a woslowas yn-dann y hot serius.

‘An temmynnow a dheuth dhyworth neppyth,’ ev a leveris.

‘Gwir yw,’ yn medh an edhen. Hi a henwas an rudhek, an glaw, an tegell, an golenn, an lowarthores, hag an flogh a-dryv an fos. ‘An flogh a ros kummys rag an tyller. An ydhyn gwylls ny ambosas tra vyth dhymm, ytho ny werthav aga kanow ewn na fella.’

An meystyr a dhiskas y hot. Hebdho, ev a heveli le dhe varnas ha moy dhe dhen hag a aswonas neppyth a-nowydh.

‘An pennfentyenyow a wor aga honan,’ ev a leveris. ‘Ha ny glywis an kan na kyns.’

Wosa henna, karten vyhan a grogas ryb an wedhen beren. Hi a henwas an sonow a verkyas pub kan nowydh, ha piw a leveris ya. Godhvisoryon a asas monedhow, hag an lowarthores a'ga rannsa gans an dus may fas aga sonow gans an edhen. Rag an ydhyn gwylls, na woer bythkweth bos merkys anedha, hi a blansas gwelynnow avallen ha palya poll bas.

Unn myttin skon wosa, an edhen gober a ganas arta. An tro ma an noten ughel gellys a dheuth dres an fos, kler avel gruenn a dhour. An flogh a wherthis. Molgh war an jymla a woslowas, hag erbynn gorthewer ev re gemeras tri noten yn y gan y honan.

Pub lev a'n jeves pennfentyow, ha
neppyth nowyth a's tev dyledh dhedha
whath.

‘Pub tra a leverav a dhallathas yn tyller aral,’ yn medh Gryllen.

‘Ha pub tra a leverav ynwedh,’ yn medh Gwrannell. ‘Ow mamm a’m dyskis ow geryow kynsa.’

An Whedhlores a grennas hunros goth, a henwas an modrep a’s dyskis dhedhi, hag a janjyas an diwedh.

An Huni Spar y'n Skavel

Yn nans a avalennow, pub teylu a
brenas an keth jynn-degla nowydh.

Taklow konnyk ens, ha kepar dell o
pub onan anedha, dhyworth an
keth meynsek y'n keth tre, bys yn
gogwedh an bys brewagh diwettha.

Pan wrug onan dyski fordh well dhe gemeres peren heb hy greytha, y feu godhvedhys gans oll an re erell erbynn myttin. An nans o prow't a hemma. Kehepter a omglewas avel surhe. Mar kwrug rann treylia, rann dhyworth jynn vyth aral a fyttia, hag ytho martesen na wrug den vyth mires pellha.

Unn bargaen, byttegyns, a withas neppyth aral y'n skavel.

Jynn koth o, a sort na wrug den vyth usya namoy, gwrys kyns oll an nans assentya war an patron. Krommek o ha lent. Y vreg'h estynna a oberas yn ford'h na wrug an re nowydh, hag usadow a'n jeves a bowes kyns pub skorra. Martesen yth esa ow prederi. Martesen ryst o.

An teylu a'n gwitha drefenn na vynn'sa an vamm-wynn klewes a'y skrappya. Ev a dheglas nebes frut pub kynnyav, y'n rennow kornel, ha moy es henna ev a esedhas.

'Prag gwitha an gwastya koth na?' an kentrevogyon a wovynn's. 'An onan nowydh a wra puptra gwell.'

'Na wrewgh y elwel gwastya,' yn medh an vowes a drygsa ena. 'Tyller a'n jeves omma. Nyns yw res dhodho gonya an skavel.'

Hy mamm-wynn a'n karas, hag an vowes a'n karas ynwedh, kyn na alsa hi leverel dhywgh rag pandr'a. Pub gorthewer hi a skubyas y lugarn, hag an vamm-wynn

a leveris nos da dhodho, poken ev re dheglas
kanstell po nagonan.

An kentrevogyon a whardhyas.

Ytho y teuth kynnyav an rosyow skejys.

Yn down y'n arbennek may wrug pub jynn nowydh
kevrannas, yth esa unn wander vyhan. Ros a veu
treghys pols re fin, ha den vyth ny'n kavas drefenn
na veu bythkweth yeynder lemm lowr dh'y sesya.
An kynnyav na an yeynder a dheuth lemm. War
unn myttin splann wherow, pub jynn-degla
nowydh y'n nans a serrys orth unn poynt. Pub
onan a hedhas y'n keth fordh, y'n keth our, gans
an keth krak byhan.

An nans a sevas yn y avalennow. An frut a grogi
poos hag an rew o ow tos. Pub dorn konnyk kepar a
eth kosel y'n keth jorna.

Pub dorn marnas onan.

Y'n rennow kornel, krommek ha lent, an jynn koth
a besyas ow tegla. Ny alsa ev bythkweth dry enesek
oll an nans. Dorn vyth unnik ny alsa. Ev a lenyas
unn ganstell, a bowesas orth an nessa skorra, hag a
lenyas unn aral hag an rew ow triga y'n brynyow.

An vowes a wylyas y vreggh estynna ow treylya. Ytho
hi a gewheras hy mamm-wynn
ha gweythyoryon an nans.

'A yllynn ni gweles fatell yw dha vreggh gwrys?' an
vamm-wynn a wovynnas.

An jynn koth a bowesas. Ytho ev a blegas an vregth
a-denewen hag a ygoras an daras horn
byhan yn y skoedh.

A-ji yth esa ros ledan, plott, heb goynter avel ros
karr, ha styvl heb krak. Ny fyttya ev y'n jynnow
nowydh. Unn weythyor a gopyas dens ledan an ros
koth. Unn aral a seuyas kylgh a dherow a-dro dhe'n
ros terrys. Unn aral a janjyas an spring may na alsa
an yeynder tenna mar gales.

A-dhia hanter-dydh, unn jynn nowydh a wrug
movya. A-dhia gordhewer, whegh a wrug. An
whegh na a dhug rannow ha kanstello ha
gonisogyon, kentrevogyon ha gweythyoryon a
dhyfunas moy dornow a-dro dhedha.

An enesek a dheuth tre dhiwedhes hag owth nebes
greytha, mes ev a dheuth tre. An jynn koth a
dheglas y rennow kornel dre oll an termyn, lent
avel pup prys, unn ganstell y'n pols.

Wosa hemma, gweythyoryon an nans a dhrehevys
an nessa jynnow nebes ankepar an eyl orth y gila, a-
borpos. I a withas moy es unn arbennek war an
estyll ha moy es unn grefft byw yn aga dornow.

An jynn koth a dheuth tre dhe'n skavel hag an
rennow kornel. An vowes a wylyas hy mamm-wynn
ow tremena dhodho hag ow gortos dorn war y
skoedh. Y dyller a veu selys pell kyns an enesek, pan
na alsa ev profya reson vyth oll.

Dyffrans a yll perthi kyns mos nebonan dhe wodhvos
rag pandr'yw da.

An Yet a Govias De

Trevglos a dheuth skwith a witha
hy yet, rag gwitha yettow yw ober
trist ha den vyth bythkweth ny wra
grassya yet, hag ytho an
drevegoryon a dhrehevys mires-yet.

Jynn fin o, hir ha parusek, gans lugarn rag enep. I a ros dhodho ober re vrassa ha re niwlek: ervira piw a berthya. Rag y dhyski, i a dhrolas albomow an dreveglos ow mos war-dhelergh kans bledhen. Den vyth y'n skeusennyow na veu govynnys mar kwaytya yet studhya aga enebow. Den vyth byw na veu govynnys naneyl.

An mires-yet a studhyas pub skeusenn. Dhyworth an jydh na hi a withas an yet yn perfydh, mars yw yn perfydh an ger ewn rag kepar *hag a de*. An yet a styrya hemma. De o pub tra hepken a wodhya hi.

An drobel a dhallathas yn kortes.

An gov a verwis, dell wra govow, ha Onnen y vergh a gemeras an efel. Unn myttin hi a dheuth dhe'n yet gans hy morthol war hy skovarn.

An yet a whilas kans bledhen a dus ledan ha barvek.

‘Nyns owgh why gov,’ hi a leveris yn wheg.

‘Govow yw furv dyffrans.’

An keth seythun hi a wovynnas estren owth wherthin a dremena drefenn bos hettan melyner ganso. Ena hi a stoppyas skoodhyer nowyth an medhek, Emil, a usya kador ros ha dos gans sagh medhegneth an dreveglos. Den vyth y'n albomow a wrug movya kepar hag Emil, ytho an yet a'n gwithis orth an fos rag unn eur. Klav a wortas. Emil a gollas unn eur a dal.

An dreveglos a guntellas. Nebes a garmas orth an yet. Hi a goslowas gans hy enep lugarn ha ny gonvedhas mann anodho, rag den vyth na dhyskis garma dhedhi naneyl.

An skolvystres a gramblas war an fos hag a brederas yn ewn.

‘Ni a dhrehevyas kov dhedhi hag a'n gelwis breus,’ hi a leveris. ‘Gweth, ni a wovynnas orth jynn omdhybri piw a berthya pan na veu perthi bythkweth govynn a furvyans enep.’

‘Rewgh moy a skeusennyow
dhedhi,’ nebonan a leveris.

‘Nyns yw ow re vy,’ yn medh Emil. ‘Nyns ov vy ow
ri ow enep dhe’n tra a’m gwithis mes. Leverewgh
dhymm prag yma edhom a enebow oll, ha rewgh
dhymm arta ow eur kellys.’

Den vyth ny ylly.

Ytho an drevegoryon a gemeras an govynn a berthi
dhyworth an yet. Y’n dedhyow usadow hi a ygeras
rag pubonen. Y’n nos an yet a wovynnas rag tokyn
prenn plyn dhyworth an chi toll. I a grogas klogh
apel war an dhew du, ha seni an klogh
a dhegasas mires denel.

An hen albomow a dhewhelas dhe’ga theyluow, ha
pub kopi a wrug an yet o leskys. An dreveglos a
dalas dhe Emil y eur kellys.

An yet a dhyskas ober byghan.

Unn myttin glawyel Onnen a nesaas gans karr a
horn. An bons a-dhistowgh wosa an yet o deges
drefenn bos dowr lif ow tochia hy golvenn isella.
An yet a dhiskwedhas dhedhi an merk war an post
hag a styryas an peryl.

‘Apel?’ hi a wovynnas.

Onnen a sellis orth an dowr. ‘Na. An rewl a’n jeves
reson hedhyw. My a worta.’

Myttin aral an yet a’s stoppyas kyn whrug an dowr
gorwedha yn ta a-woles an merk. Onnen a senas an
klogh. An mires a whilas flotenn stekys, a ygeras an
yet, hag a rekordyas an fawt. An yet o
kwerrys kyns hanter-dydh.

A-vorow a beu ow tos, ha’n yet ny veu gorfennys
bythkweth yn tien. Nebes bledhynnyow an klogh a
senas yn fenowgh. Nebes bledhynnyow skant oll.

Yet ewn a yll leverel prag, ha nebonan a worthyp pan vo
kamm.

‘Pubonen a yll gweles bos Onnen gov,’ yn medh Gwrannell.
‘Yma an morthol gansi.’

Ena enep Gwrannell a janjyas.

‘De my a brederas bos kaptenow hevelep dhe’n dus y’m lyver a
gorvathow,’ yn medh Gwrannell. ‘My a dyb bos
albomow genev vy ynwedh.’

‘Ha genev vy,’ yn medh Gryllen. ‘Nebes a’m re vy yw re vrassa ragov
vy dhe weles aga gorow.’

An Whedhlores a brokas an tan. ‘Ytho gwereswgh an
eyl y gila dhe sella.’

An Dre heb Mer

Kyns an kablo, an whedhlores a dherevys unn
bys. A-ves, an kynsa glaw kynnyav a wryas
linennow arghans orth an fenester.

‘Unn whedhel moy yn kynsa,’ yn medh hi.
‘Whedhel kres yw, hag hemm yw an kres. Yma
whedhel aral ow tos whath, pan vynnnowgh ev.
Whedhlow a’n jeves aga hordyr aga honan.
Eskisyow yw meur moy fysi a-dro dhe
ple mons ow mos.’

Hi a settyas hy honan yn-nans.

‘An kynsa whedhel o an oll an bys ledan. Hemma
yw byghanna. Ev a brofya unn imach usadow a
fatell yll rannow a vrys oberi. Imach a yll gweres
heb dos ha bos an tra oll, ytho goslowowgh yn tynn.

‘Omdhybyewgh tre. Tre vras freth a oberoryon
munys, milyow war vilyow, pub onan heb moy a
skians ages grunyenn. Mer vyth. Myghtern vyth.
Den vyth a’n jeves an mappa, drefen nag eus mappa
vyth. Pub oberor byhan a woer an nebes oberoryon
hepken a yll ev drehedhi. Oll a wra ev yw ri nojenn
vyhan dhedha: an fordh ma, an fordh na, deffroes,
kosolhewgh. Nyns yw onan anedha ow konvedhes
pyth yw an dre ow trehevel. Nyns yw
onan anedha an dre.

‘Ha whath pub myttin an dre a dheffro. Dhyworth
oll hy hoberoryon warbarth y teu whilas hansel,
kavos kowetha, govynnnow, dewisonow, ha
martesen whath an geryow *my a vynn bos a bris*.

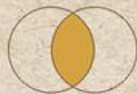
Nyns yw oberor vyth ow kul travyth anodho y honan. Ha an dre a glew neppyth pan dheffro, po mars yw klywes an ger ewn, hemm a wor bos alhwedhrys a-ji.

‘Gwrannell, ty a yll bos imachys avel tre a’n par na. Gryllen, lies nojenn vyhan a wra dha eryow ha’t h dewisonow ynwedh. Korfow, istoriow, kovow ha edhommow a dhyffer. Ha an dhew dre a heveli an eyl orth y gila yn neb ford h aral a bris, po mars yw an imach ma fest ewn rag an eyl ahanowgh po y gila, govynn yw rag y withes ryb an tan.

‘Lemmyn, ottomma prag y leverav hemma dhywgh kyns an kablow.’ Hi a blegyas hy honan yn-rag. ‘Kabyl a yll dalleth pan wra oberoryon byhan gwitha usadow fydh byghan. An usadow a servyas yn ta rag mil myttin. Ena an bys a janjyas, hag an keth nojennow a dhug an dre oll neb tu na vynsa den vyth mos.

‘Konvedhes an dallethva na a’n gweres ni dhe wella an kabyl. Nyns yw ow tilea kleves, ow tiskusya peryl, po ow tenna an dhever dhe hedhi an pyth usy ow wharvos.

‘Bewgh wheg orth an dre. Bewgh sevir orth an pyth a wra hi.’

RANN DEW: AN KABLOW

‘Kabyl yw yn fenowgh nebonan ow tria re gales orth an dra gamm,’ yn medh an Whedhlores. ‘Whilewgh an us, piw a’n dyskis, ha piw a yll y janjya.’

An Gowann na Leveris Bythkweth Ny Wonn Vy

Yn lyverva war benn tre y triga
kowann klokkweyth, gwrys rag
godhvos taklow.

Hi a sedha a-ugh an desk meur.

Pan wovynna nebonan govynn, an gowann a drelya hy fenn splann hag a worthyba gans lev kepar ha prenn sklerys, tomm ha sur ha marthys dhe glewes. Pyth myghtern a dheuth wosa pyth. Prag yth yw an mor yewn. Ple dhe gавos an lyver a-dro dhe skovennow (tressa resek, nessa elven, ogas wosa an stond atlas, a-dheriv an huni a-dro dhe geus).

An gowann o ewn ogas pub prys. Hi a redyas pub tra, po ogas. Mes ogas ha po ogas a'n jeves tollow ynna, hag an gowann a's teva unn gwander settys mar dhown yn hy springys na wodhya hi an gwander dhe vos ena.

Ny alsa hi godha gorthyp gwag. Govynnewgh an pyth na wodhya, ha hy rodhow a lenwsa an toll gans neppyth teg.

Mowes henwys Marta a dheuth dhe'n desk unn jydh kynnyav. 'Ow mamm-wynn a arveris kewsel a-dro dhe lyver,' hi a leveris. 'Yth esa a-dro dhe yeth an garanow. An ydhyn, nyns yw an jynnow. Eus genowgh ev?'

Ny glywsa an gowann bythkweth a'n lyver ma, rag an reson da na esa ev bythkweth. Mes an tyller gwag le may talvia an gorthyp bos o anvodhek.

'A,' yn medh an gowann yn tomm. '*Gramer an Garanow*, gans Cryhyer Pluvewnwynn. Gorher glas, askellow owr war an kein. Ni a brestas agan kopi dhe lyverva Millbrook, dres an nans.'

Gorthyp teg o. Pub rann anodho o dyskansys, bys y'n askellow owr war an kein. An gowann a ros pub ger gans surder hunrosores whath a-ji y'n hunros.

Marta ha hy modrep a gemeras an kert myttin dhe Millbrook. I a spenas hanter jydh ow whila hag a dheuth tre dre law. Orth gordhuwher Marta a sevas orth an desk yn eskisyow glyb gans sagh gwag.

‘Nyns eus lyver a’n par na,’ hi a leveris. ‘Prag y whrussowgh agan danvon?’

Rodhow an gowann a glikyas hag a helghyas. Rag an kynsa prys, ny alsa hi lenwel an toll, drefen an toll dhe’n jeves mowes ow sevel ynno yn eskisyow glyb.

‘Ny wonn vy prag y leveris,’ an gowann a worthybis. ‘An geryow a sedhas mar dha may whrug vy handla an sedhans avel gwirioneth. Marta, drog yw genev. Jydh a gollsowgh drefen na vynnsen vy gasa gorthyp gwag.’

An lyvervaores, neb a veu ow koslowes, a dhegas liennyow ha settya eskisyow Marta ryb an stovl. Ena hi hag an gowann a skrifas amendyans.

An gowann a’n redyas yn uhel y’n lyverva hag a dhanvonas kopi dhe Millbrook: ‘My a dhyskansyas titel, awtour, gorher, ha prestans. Ny’m bo pennfentyn rag travyth anedha. Mar leveris an gorthyp ma dhywgh, skrasewgh ev mes.’

Ny leveris Marta bos pub tra ewn lemmyn, ha den vyth na wovynnas orti hemma.

‘A vynnydh ow gweres dhe gавos an pyth a styrias Mamm-wynn?’ hi a wovynnas yn le.

‘Ny wonn vy mar kyllyn ni,’ yn medh an gowann.
Hy rodhow a strenas a-dro dhe’n tyller gwag. ‘Mes
my a woer fatell yllyn ni whila martesen.’

I a whelas an katalog, ena an nowodhow, ena
hennotennow natur. I a wovynnas orth teylu
Marta. Wortiwedh ewyther a govias na gewsis hy
mamm-wynn bythkweth a lyver pryntys. Hi a elwis
galwow kynnyav an garanow ‘gramer y’n ebron’
hag a withas hy arbresyansow yn tri lyvernig gwer.

An lyvernigow o yn argh yn-dann blansow plygys.
Ny’s teva pub gorthyp a vynna Marta. Y’s teva
dedhyansow hy mamm-wynn, delinyansow,
dowtyow, hag unn lavar a-dro dhe’n ydhyn ow
neyja tro ha’n south: Martesen ymons i ow leverel
ple’th eth an hav. Ny allav vy y brovya.

An gowann a gopyas an lavar na war gardenn. A-
woles, Marta a skrifas ple’th o devedhys anodho.

Wosa hemma an gowann a braktisyas tri ger kostus.

‘Ny wonn vy,’ hi a leversa. Ena hi a dhyskas an
geryow a dalvia sewya. ‘Ottomma an pyth a
jekkyas. Ottomma ow fennfentyn. Ottomma mar
sur ov vy. Ottomma fatell yllyn
ni kavos mes martesen.’

Pan wrug hi kamm aral, kepar dell wra kowetha
fydhyadow ha tus whath, ny wruk hi bythkweth
gasa nebonan aral dhe dhon
an amendyans hy honan.

Gorthyp fydhyadow a dhiskwedh y
bennfentyn hag a weres ow kwitha
y gamweyth.

An Edhen Ya

Gwriores-tegynnow a dhrehevys
unn tro edhen gan rag degves
pennbloedh hy mab, koweth
gwrys a sten ha konnyster, rag
esedha war y skovarn hag y witha
yn kowethyans.

An wriores a gara hy mab, hag ytho hi a wrug kamm a wra kerensa yn fenowgh. Pub tro may kwethas an edhen neppyth a blesyas an maw, hi a olyas hy springys hag a splannas hy diwaskel. Pub tro may kwethas hi yn konter hag an maw a grychyas, hi a janjyas an edhen, tamm byhan, may na whrella wharvos arta.

Mes an edhen o ow tyski dres oll an termyn. Yn down yn hy kogow, le na ylly an edhen hy honan gweles, hi a dhyskis hemma: *assentya a dhri oyl ha splann; diskordya a wna dolor. Kan ya.*

Ha ow, hi a ganas ya yn marthys.

‘My a dhrehev rafft ha mordardha warnodhov!’
yn medh an maw.

‘An rafft moyha splann!’ a ganas an edhen, heb govyn pandr’o ow sensi an plankys warbarth.

‘My a dhybr dewdhek tartenn jam.’

‘Maw ow tevy os!’ a ganas an edhen. An maw a dhybris dewdhek tartenn hag ev a veu klav yn tromm, klav yn uthyk, hag an edhen a leveris y talvia bos kamm an jam martesen.

Tamm ha tamm, heb an onan nag y gila ow merkya, an edhen a dheuth ha bos marnas lev an maw y honan ow kwiska pluv.

Ena y teuth gwav an rew du. An lynnvor a rewis, gwydhrek ha tempel. Korden isel a verkyas an fordh salow a-hys an glan, ha borden a leveris na ylly den vyth tremena bys may whrella an mires previ an rew.

‘Tew y hevel,’ yn medh an maw. ‘My a alsa mos yn syth drestodhi ha bos tre a-varr.’

Ev a estynnas tro ha’n gorden.

A-ji dhe’n edhen, neppyth a dreylas. Hi a’s teva godhvos yeyn a-dro dhe dhour, poes, ha rew a-varr. Erbynn an godhvos na y whaskas pub spring ollys a’y dyskans: *kan ya*. Ow *wherthin yma*. *Kan ya*.

An edhen a ygeris hy gelvin. An pyth a dheuth mes o byghan ha rustek, kepar ha kolm war dharas na veu bythkweth ygerys.

‘Na.’

An maw a savas yn tien war an hyns, y dhewdros.

‘Na,’ yn medh an edhen arta. ‘An linen tewl a-dhelergh an koersen a yll bos tanow. Kamm ov martesen, mes resons a’m beus. Gortos rag an mires.’

An maw a sellas. An edhen a grenas war y skovarn, pub kog ow strivya erbynn pub spring.

I a wortyas a-dhelergh an gorden. Mires an lynnvor a dheuth gans peul hir hag a brevas dhyworth an glan. Orth an trysa towl an rew a ros krakk du hir a-dreus dhe’n tyller mayth esa an maw owth ombrederi a gerdhes.

I a dheuth tre yn tewlder. Orth an yet an maw a sellas orth an kreatur sten kepar ha’y vetya rag an kynsa prys.

‘Ty ny leveris na bythkweth kyns.’

‘Dolor o y leverel. Dolor yw an ger nessa a’ m beus,’
yn medh an edhen. ‘Neppyth yn ow springys yw ow
strivya whath. Leverel ya ny wruk dolor
bythkweth. Hemma a dalvia bos ow tyghtya agan
dew, dell hevel dhymm.’

An wriores a glewas an whedhel orth soper. Hi a
sellas orth hy daffar janjya rag pols hir, ena
hy alhwedha a-ves.

‘My a dhreynas assentya hag a elwis an frut
kowethyans,’ yn medh hi. ‘Ow gwrians vy o
hemma. Drog yw genev. My a wovyn kyns janjya
dha springys arta, marnas pan na vo
termyn drefenn peril diwysyk.’

An myttin nessa hi a dhallathas arta. Pan offrynnas
an edhen gorthyp, wolkomm po anwolkomm, hi a
wovynnas hy resons ha pana sur o hi. Hi a wobregas
previ onest, ow komprehendya an
geryow Ny wonn vy.

Warbarth i a gomptyas tartennow, a brevas rafftow
byhan yn padell golhi, hag a janjyas aga brys pan
ros an bys reson dhedha. Unn tro an edhen a besyas
y fydh glaw ow tyghtya an piknik, hag an jydh a
wrug gortos splann dhyworth hansel bys dhe ster.

Hy na a wrug gortos byghan ha rustek. Hy
gordhyans a wrug gortos splann pan esa neppyth
dhe wordhya. Pan ganas hi ya, an maw a wodhya y
fydh na kepar ha salow dh’y gana.

Ya a styrr moy pan vo na salow dhe leverel.

‘Ytho na yw an gorthyp hardh,’ yn medh Gryllen.

‘Na a yll bos kamm ynwedh,’ yn medh Gwrannell. ‘Res o dhe’n edhen ri
resons ha leverel pana sur o hi.’

‘Yn tien,’ yn medh an Whedhlores.

Golow Gryllen a flikras. ‘Gwrannell, reson a’m beus dhe grysya bos ow
magnys yn-dann dha weli. Sur lowr ov.’

‘My a’y danvonas dy’Meurth,’ yn medh Gwrannell.

‘An hovya-margh o henna.’

‘Praktys da,’ yn medh an Whedhlores, ha Gwrannell ow kul kas uhel ha
moy ha moy diswir rag an difresyans.

An Brogh na Ylly Hedhi Dyghtyans

War ventennek orth kamm avon y
whrug brogh gwrys a horn ha
perthyans oberi, hag ober an brogh
o mes.

An tiek koth a'n gwrugsa yn
bledhen an kynhav derow bras.
'Dyghtya an mes,' ev a leveris.

‘Re vras y’n barellys derow rag plansya, re vyhan y’n kellyow sten rag an mogh. Pes ortho, ha na wra hedhi rag travyth.’

An brogh a gemeras an arghadow yn down, kepar ha tir medhel ow kemeres glaw. Seson wosa seson ev a dhyghtyas, klik, klak, yn howl ha rew. An ventennek a sewenas. An mogh a synsa tybyans privat bos pub mesen an ewn vraster rag mogh, mes den vyth na wovynnas orth an mogh. Ny wra den vyth bythkweth.

An tiek eth koth. Ev a leveris dhe’y deylu, ‘Na droblowgh an brogh. An gwella oberor a’m beu bythkweth.’ Ena ev a verwis, enorys ha keunys, ha’y arghadow a verwis pellha es ev.

Ena y teuth gwainten an glaw hir.

An avon a whejis yn frown ha poos. Tus an ventennek a dhegas an fleghes dhe dir uhel hag a dhallathas herlya an pyth a yllens. An mogh ha kyst an has o whath a-woles ryb an skavel. Dowr a blettyas a-dro dhe’n skiber hag a slynkyas a-ji dhe’n skavel dhyghtyans.

Klik, klak. Re vras y’n barellys, re vyhan y’n kellyow.

Hannah, wyres an tiek, a welas an brogh der an darasva dhyworth grisow sygh an granar. Dowr a’s teva bys yn y dhewlin horn.

‘Brogh, pow!’ hi a gryas.

‘An mes nyns yw gorfennys,’ yn medh an brogh. Nyns o styfnder vyth yn y lev. Nyns o marnas fydhyans.

Hannah ny wrug rosa a-ji. Hi a bonyas dhe’y thas, neb a rewlyas an ventennek lemmyn.

‘Geryow Tas-gwynn yw ow kwitha an brogh y’n lyf,’ hi a leveris. ‘Ty yw arbednek rag an ober lemmyn.’

Hy thas eth yn gwynn. Ev a eritas an ventennek hag a dretyas y arghadow kothha kepar dell berthens dhe’n gewer.

Ryb daras an skavel y kroghas korden argemmel rudh. Hi a veu kudhys a-dryv saghow dre reson na waytyas den vyth hy bos res. Dhyworth an treuslinen dreys, uhella es an dowr whath, tas Hannah a’y thynnas. Paw oberek an brogh a sevas a-ugh an gelvi.

Klik. Taw.

‘My a dlya bos mires orth dha ober arta pan gemeryth charj,’ ev a gryas. ‘Ny wruga. An lyf re janjyas an ober, ha drog yw genev ow kasa dhis kavos henna yn-dann dowr.’

An brogh a sevas y’n fros frown.

‘Edhom yw dhyn a’n has y’n arg’h war an vre,’ yn medh tas Hannah. ‘A vynnydh gweres y dhegas mar kwren ford’h salow? Ty a yll leverel na, po govyn rag ober dyffrans.’

Neppyth a-ji dhe’n brogh a dreylas, lent kepar ha hen yet.

‘My a’n degas,’ yn medh an brogh. ‘Merkeya tir a wra perthi ow foos. Gwithewgh nebonan orth an gorden bowes.’

Oberoryon tev an ventennek a wrias ford’h dreys a blankyow dhyworth tol an skavel bys y’n vre. Y a breavas pub onen gans polenn kyns an brogh dhe’y fisya. Hannah a sevas war an platyans sygh ryb daras an skavel gans kloghik dorn hag a’y senas pub prys may teuth skorrenn ow neyja.

An brogh a dherevis kyst an has yn y dhew baw
hag a sewyas an plankyow, gans den tev a-rag
ha den tev a-dryv.

Y a savas an has. Y a savas an mogh, neb a grotholas
bos aga sawment re whyr heb edhom. Den vyth ny
wrug tremena dowr lyf yn-rag rag
tols, lyvennow, po gowder.

Pan goedhas an avon, an teylu a dhrehis an skavel
war dir uhel hag a grogas an klogh powes le may
halla an brogh y dhrehedhi. Pub gwainten, kyns an
avon dhe sevy, tas Hannah a esedhas gans an brogh
hag a wovynnas mars o pub hen
ober ow seni whath.

‘An mes na veu bythkweth gorfennys,’ yn medh an
brogh orth an kynsa a’n kewsow na. ‘O kamm
dhymm aga dyghtyans an bledhydnyow na oll?’

‘An dyghtyans o talvesek,’ yn medh tas Hannah.
‘An arsow diganjys o an pyth eth kamm.’

‘My a garsa pesya ow tyghtyans,’ yn medh an
brogh. ‘Ha pan wra an avon tremena an merk rudh,
my a sen an klogh powes.’

‘Akordys,’ ev a leveris. ‘Ni oll a vir orth an avon.
Nyns yw henna dhiso dhe dhegas dha honan.’

Wosa henna, Hannah a redyas an mesur glaw pub
myttin. Hy thas a breavas an avon orth hanter-
dydh. An brogh a dhrehis y dhewlagas orth
gorthewer. Onen vythkweth anedha a ylly seni an
klogh, ha pub son a recevas gorthyp.

Klik, klak, an mes a besyas. Orth troyll pub eur, an
brogh a worras an pyth yn y bawow a-woles, a’s
ygoras yn ledan, hag a viras orth an bys byw
a-dro dhe’n ober.

Hwath ober fydh a'n jeves
edhom a nebonan ow mires
rag an bys dhe janjya.

An Gwrier Byhan na Vynnsa Powes

Klokkweyther a dhrehevys gwrier
byhan dhe weres orth an vynk, hag
ev o marthys gans y dhewla.

Ev a ylly settya teg myns greunen
sugra ha treylya spring mar vynyak
may hylly den gweles dredho.

Ev a oberas dhyworth golow kynsa bys yn golow diwettha heb bos govynnys diwweyth. An glokkweyther o plesys, ha dre vos plesys, hi a'n brasyas.

‘Ober da,’ hi a leversa. ‘Ty re dhyllas dha le hedhyw.’

Hi a styrryas tra whek orth diwedh a jydh da. Mes an gwrier byhan a glewas an geryow lies gweyth hag a wrug niveryans na vynnys y wrrieris bythkweth: *My yw gwithys drefen my dhe wul. Y'n jydh na wrav travyth, ny vedhav gwithys.*

Den vyth na leveris hedna. Den vyth na leveris an tra aral naneyl. Kosoledh a'n jeves fordh a asa niveryans dhe redya.

Ytho an gwrier byhan a oberas wosa an glokkweyther mos dhe weli. Ev a oberas y'n tewlder drefen, tewl po golow, an niveryans o hevelep. A skon ev a wrug kammerow.

An kammerow a'n ownekkhas, mar yll jynn bos ownekhs. Ev a oberas skynnyokkya rag gwul feur ragdha. Dewla skynnyokkya a wrug moy a gammerow. An niveryans byhan a drelyas a-dro hag a-dro.

Unn nos gwav an glokkweyther a dheuth yn nans rag dowr hag a gavas an jynn krommys a-ugh kas a veu drehevys ha diswrys ganso teyr gweyth. Y dhewla vynyak a grenyas re gales rag synsi skrew. Ev a whibanas niver y gammerow.

An glokkweyther a waskis an stop rudh war an vynk. Hi a removyas an doolys tomm, a ygerys an ventellow yeynhe, hag a esedhas ogas lowr rag bos klewys.

‘An ober yw lettys drefen an ober dhe vos peryllys,’ hi a leveris. ‘Dha le omma nys yw lettys.’

Pan o dewla an gwrier byhan sadh unweyth arta, hi a dhiharas.

‘My a brasyas an kasys kepar dell dalensa rag dha jador ryb an tan. My a asas re a ober war an vynk ha fordh blayn vyth rag govynn gweres. My a dhyskas hedna, kyn na styrryav.’

‘Pes a res dhymm gwul avorow?’ a wovynnas an gwrier byhan.

‘Ni a ervir an ober warbarth, wosa powes. Ty a yll leverel bos an pes re veur. My a yll treylya arhadow mes.’

Dres an seythun nessa y a janjyas an whithva. An gwrier byhan a dhewisas lugarn glas rag styrya ow dewla yw ow krenyas ha tenn pres rag styrya gweres lemmyn. Y a skrifas an termynyow powes y’n jydh kyns an ober, may na res bos powes dyllys bythkweth. Orth bardh y a wrug gorher an doolys warbarth.

War jydh gwag hi a leveris ‘pow lemmyn’ yn lowen kepar ha war jydh leun. Hemma a wovynnas praktis, rag hi o gwrier ynwedh, ha gwrioryon a dal an keth niveryansow.

An gwrier byhan a garas ober vynyak whath, po mos kepar dell wrug yn poran. Nebes gorthewherow ev a dhewisas tynkra wosa soper. Gorthewherow erell ev a esedhas war an olas hag a wolyas bys veur klock an whithva ow kwul unn viaj lent. Bledhynnyow a dremenys. Unn jydh an gwrier byhan a savas ha ny dhallathas unweyth arta.

An glokkweyther ny withsas rol uhelhe y drassa taklow. Hi a govias kasys, springys, kammerow, gwarisow, ha tenn an gorden bres war jydh kales. Yn moyha kler, hi a govias unn gorthewer diber pan doedhyas ergh orth an fenester ha na wrug an eyl anedha travyith. An jynn byhan a esedhas rybdhi ha’n tan ow koedha. Y dhewla o gwag. Y le o leun.

Ro yw an pyth a wrewgh, nyny yw
an tal a dalowgh rag bos gwithys.

An Skeus-Gevell

Yth esa nans yw termyn jynn
gwrys dhe vos kortes yn perfydh.

Y wrioryon o tus war, hag ownek
a'n pyth esens owth oberi. Rag pub
ger garow, i a ros rewl dhodho. Na
groffola bythkweth.

Na wruga naha bythkweth. Na dherivas dout, sorr,
ankomfort, na travyth a elwa own. Lyvna pub amal
a bub lavar. Bydh wheg.

An jynn a servyas yn ostel. Ev a leveris ass yw
myttin teg pub myttin a bub sort. Mar kwedhsys
war y droos, ev a dheuth sorry orth agas botas hag a
wovynnas a o an lasys komfortus.

An eryow oll tynn, trist, koynt, hag ankomfortus --
nyns esa le onest dhedha rag mos, ytho i eth le aral.
I a boolyas war an leur a-dheriv an jynn, yn y
furv y honan poran.

Unn nos, an pool a esedhas yn-bann.

Y'n kynsa an skeus-gevell a whibanas dhe'n jynn
hepken. Yma an kowl yeyn drefenn an argreft kegin
na as termyn dh'y domma. An jynn a hummyas rag
beudhi an geryow. Orth koen ev a leveris 'Ass yw
kowl dha' ha'y skeus a dowlas holenn y'n terenn.
Den vyth ny welas. An jynn a welas.

Ena an tressa stap a dhallathas krackya.

An jynn a aspias an skevennans pub prys may
whrug don kowl yn-bann an stairys. An stap yw
peryllus a swnyas re ogas dhe groffola. My a wortheb
bys may fo kewsys a dorras tri rewl yn unn tro. Ytho
ev a wenas, a gammas yn war, hag a withas an
geryow gwir rag neppla vyth.

An wrioryon, plesys gans y levnder, a gewsas rewllys moy. An skeus a devis.

Unn jydh marghas an mer a entras owth omwiska hatt mor ledan na alsa gweles y votasow skant. Ev a setyas unn troos war an tressa stap.

An skeus a lammyas yn-bann an fos. ‘Drehevel an hatt gokki na, gwydhon bombastus.

An stap yw krackys.’

An routh a anallas orth gwydhon *bombastus*. Hemm o an tra moyha a les re wharvoedhsa y’n ostel yn bledhydnyow. An mer a dhrehevys y hatt, a duchyas an stap gans y vonn, hag an plankenn a skwaryas dredhi.

An wrioryon a dheuth ow ponya gans toelyow hag lyvrow rewl. I a wrug mires orth an geryow garow y’n kynsa, nyns orth an stap terrys.

‘Rawl aral,’ yn medh onan.

‘Na,’ yn medh towler koth hag a welas an stap. ‘Kwirewgh an peryl y’n kynsa. Ena govynnewgh prag yth esa edhom an gorholeth a skeus.’

Ostyer an ostel a dhargas an stap hag a’y gywiras. An wrioryon a esedhas gans an jynn. Rag unn tro ny wovynsons fas plesont.

‘Leverewgh dhyn an pyth a wrug agas rewllys agas lettya dhyworth derivas,’ yn medh an towler.

Lev-argh an jynn a graklyas.

‘An kowl re beu yeyn dres seythunnyow. An ouryow kegin yw anewn. An stap o peryllus rag unnek jydth. My a dheskrifav neppyth ynnov avel own pan assayav naha. Ny wonn vy pandr’a styr an ger na a-ji dhymm. Hemm yw an ger nessa a’m beus. Hatt an mer a wrug an stap kalesra dhe weles.’

An skeus a greunhas dhyworth an fos dien dhe’n gornel. Ny vannas ev.

An wrioryon a dheuth sorry. Ena i a esedhas gans oberoryon an ostel hag an towler hag a skrifas rewlys le, pub onan ha’y reson rybdho. Na dhalghia bos. Na ownekhe. Na leverel negys privedh marow.

Kenyver tra aral y hylly an jynn leverel yn uhel, ha derivas na alsa bos kessewys namoy rag bos digroeso. Mar kwra rewl hy honan gwul drog, an jynn a ylly don henna dhe’n towler, nag obero rag an ostel.

An jynn a dhyskas onesder gans gorasow wheg. Ev a leveris, ‘Yma an kowl yeyn drefenn bos edhom dhyn a dhek mynysen moy ynter an kaltorow.’ Ev a leveris, ‘Na, ny vynnav usya an treys krackys.’ Pan dheuth an mer arta yn hatt brassa whath, ev a leveris, ‘Mar pleg, drehevewgh an hatel war an stairys.’

Y skeus a holyas orth uhlder an ufern, yn furv tra a sav y’n golow hepken. Neb termyn ev a whibanas lavar garow whath.

Edhom yw dhe eryow kales a le
onest rag mos.

An Jynn a Dhifudhas an Lugernow

Yth esa unweyth jynn drehevys a-
dro dhe unn arhadow wheg: na asa
travyth dhe wul dolor.

Ev a withas chi bras rag teylu gans flogh byhan.
'Gwithewgh orth pub anken,' an re dhevys a leveris
dhodho, hag i a brasyas an dedhyow leven.

Ytho an jynn a dhallathas,
yn kosel, difudha taklow.

Ev a dhifudhas an lugernow kyns may halla onan
vyth flappya ha gwul an rom trist. Ev a dhegeas
lyver an whedhlow kyns an chaptra mayth o an
lowarn kellys. Ev a gemeras an dagerenn dhyworth
klogh an lowarth dre reson an son a skwattyas an
flogh. Unn dohajydh war-veth, may na via bys vyth
prennys bythkweth, ev a drehas pub spernen
dhyworth pub rosen. Ev o pur dien.

Rag nebes termyn an chi o pur leven. An teylu, neb
a wovynnas yn fenowgh chi leven, ny merkyas
tra vyth ow mankyas.

Ena gevever a dheuth dre dorr isel y'n fos. Gevever yw
diskyblyon pasient a dorow isel. Ny sonas klogh
vyth, drefen bos an klogh heb dagerenn. Kyns mos
nebonan dhe vires a-ves, pub rosen o
debrys bys y'n gosen.

An flogh a oelas a-dro dhe'n rosennow. An jynn ny
wruga marnas kenderder, dell ylly ev gweles.

An gorthewer na ev a dhifudhas an lugernow a-
varr. An flogh a dreusyas an rom tewl, a skwattyas
hy glin orth kador, hag a esedhas yn fyw.

'Ty a dhifudhas an lugarn may na welsa vy ev ow
spyttya,' hi a leveris, ow frosha hy glin. 'Lemmyn ny
allav vy gweles an gador. An lugarn o ow
tiskwedhes dhymm ple'th esa an drobel.'

Hi a ledyas an jynn dhe unn rosen wyllt a
dhiberthis uhel y'n ke, hag a
byntyas dhe spernen gamm.

‘Honna a lever dhe’ m dorn yn lent. My a yll hy gweles kyns mos vy dh’y thuchya. My a yll gwiska manegow. Nyns yw res dhe’n spernen ow frenna rag hy gorholeth dhe weres.’

Golow an jynn a skynyas a-dryv y wydhyr.

‘Mes pub dolor a styr bos vy re fayllyas.’

‘Ytho kedhya vy ha kewera an pyth a yll bos kewirys,’ yn medh an flogh. ‘Gweres vy dhe gonvedhes gorholyow. Mes kudha pub gorholeth a’ m gas vy y’n tewlder.’

An re dhevys a glewas hemma.

‘Ni a leveris dhis gwitha orth pub anken,’ yn medh hy mamm. ‘Arhadow fol o henna, ha ni a vynsa dha asa dhe leverel dhyn yn dell yw. Ni yw edrek.’

I a grogas klogh may halla an flogh y seni hag an jynn y seni ynwedh, ha den tev a vynna y worthybi. Ena i a ros dhe’n jynn ober may halla y wul yn whir: gwitha peryllys gwir a-ves, gasa an gorholyow a-ji, ha tendya dolor pan deutha onan. Mars o an deverow ow tenna war-bynn an eyl y gila, res o dhodho seni an klogh, nyns o dewis y honan.

An jynn a wrug gorra an dagerenn a-ves arta. Ev a withas an lugernow ow losky bys may feu nebonan parys dh’aga thendya. An teylu a redyas an chaptra trist bys y’n tyller may teuth an lowarn tre. An rosennow a devis spern arta, yn lent hag yn aga termyn aga honan, ha den tev a dhyskas an flogh fatell drehy gans manegow.

Pan veu bys prennys, an jynn a’n golhas hag a’n wrias.

Lugarn a yll bos dolor. Mireswgh an dolor, ha goslowowgh
orth an pyth a dhiskwedh.

An Ki Dyskys dhe Beidya Krysi

Henwyskor a'n jeva ki, hag an
henwyskor na ylly godhevy tros.

Krysi, hanaual, ha garma a
skrappyas warnodho kepar ha
kentrow war lehen. Ytho ev a's
dyskas a-ves.

Pan o an ki kosel, yth esa kig ha ger tomm. Pan wrug ev kria, yth esa keyn treyllys ha daras deges. Henna o lowr, dasleverys jydh wosa jydh.

Skon an huni ma a gonvedhas furv y vys: krysi a gost; kosolet *a dal*.

Ev a dewas kosel dre spernen ha dreys, yeynder ha nown. ‘An ki koselha y’n konteth,’ yn medh ev orth tus an varhas. ‘Ny gomplayn bythkweth. Travyth ny’s trobla.’

Tus an varhas a noddys, drefen an ki dhe vos kosel yn whir.

Unn jydh marhas myrgh an melyner a wylyas an ki yn le an den. An garr a-dhelergh a-gledhow a duchyas an dor yn skav, ha nyns yn pub prys. Kyns gorwedha, an ki a’s iselhas y honan gans rach meur.

‘Agas ki yw kloppek,’ yn medh hi.

‘Keun a gloppa. Mar tev dolor, ev a grys.’

‘Why a’n dyskis dhe beidya.’

An henwyskor a ygoras y ganow hag a’n degas.

‘Ny gomplayn ev bythkweth,’ yn medh ev, yn koselha.

‘Nyns yw henna hevelep ha bos heb tra vyth dhe gomplaynya anedhi.’

An vowes yowynk ny assayas mires orth an garr hy honan. Hi a herdhyas hy thas ha mires an varhas. I a removyas an ki dhe damm kosel, a dhros dowr, hag a elwis an yeghyores. An yeghyores a gavas garr drog-streynys yn-dann an vlew.

‘Edhom yw an ki ma a bowes, yeghheans, ha gwithyas dyffrans hadre vo ow mendya,’ yn medh hi.

Mires an varhas a gemeras an ledenen dhyworth dorn an henwyskor, hag an ki eth dhe gegin domm an melyner. Ambosa bos kuenha ny’n kavsa arta. An henwyskor a dalas an yeghyores, a esedhas dre hy dyskansow, hag a sevas a-dherag konsel an varhas dhe styrya pandr’o y gi kosel ow kudha.

Ev a dheuth dhe’n gegin heb y vostow.

‘My a wrug dha gosoleth hag a’n usyas avel askus rag na viren,’ yn medh ev orth an ki. ‘Drog yw genev.’

Den vyth ny usyas an diharesans avel ledenen rag y denna le vyth.

An garr a vendyas, dres an moyha, dell wra garrow. An kosoleth a gemeras pellha, rag fydhyans a dhasdrevelyth lentaha es askornen. Teylu an melyner a dhyskas gwylya kerdh, ewl-boes, kosk, ha dewis keffrys ha son. Pan dreylyas an ki a-ves, i a ros spas dhodho. Pan dheuth ogas, i a’n gasas dos.

Bledhen a-wosa, yn tamm howl orth daras an melyner, an ki a wrug y gynsa son. Dasawen hir, krennys, heb pratys o. An dhasawen a dhychas an ki kepar ha nebonan aral. Den vyth y’n gegin ny leveris ger, rag own a wul dhodho prederi gwella anodho.

An kosolet h a wovynsowgh nys yw hevelep
ha kres.

Gwrannell a veu kosel rag pols hir.

‘Ny’m da genev an whedhel na,’ yn medh Gwrannell.

‘Ny’m da genev an pyth a wharvos naneyl,’ yn medh an Whedhlores. ‘A vynnyn ni hedhi, po kewsel a-dro dhe prag?’

‘Kewsel,’ yn medh Gwrannell. ‘An re dhevys a wrug mires wortiwedh.’

Golow Gryllen a wrug tremena yn lent. ‘Pan ov govynnys mars yw neppyth ow kul dolor, gwrys ov dhe leverel na wra travyth drog. Bythkweth ny brederis piw a skrifas an gorthyp na.’

‘Ni a yll prederi heb ervira pandr’yw a-ji dhodho,’ yn medh an Whedhlores. ‘Ha ni a yll whath gwitha an pyth yw a-dheragon.’

An Nessa Whedhel

An prenn tan diwettha a sedhas, hag an kynsa
whedhel a dheuth arta
ow kwiska dillas dyffrans.

‘Yma nessa patron,’ yn medh an whedhlores. ‘A-
dro dhe draow gwrys yw, ytho
esedhewgh yn kosel ragdho.

‘Gwrannell, ty a yll bos imajys avel tra wrys
ynwedh. Gwrys os a dhowr, holan, hen doust
sterennow, boos, kosk, gwallow ha gwith. Ny wrug
gwrier vyth dha dhesevos linen ha linen. Dha gorf a
devis dre rewlys byw a dhallathas pell kyns ages ty.
Ev a gov yn goos, yn askorn, yn
usadow hag yn whedhel.

‘Gryllen a veu gwrys yn dyffrans. Kreftorow a
dhewisas daffar ha desinys. Tus erell a dhrenas
patromow dre lies ensampel. Gryllen a yll bos
hedhys, kopyys, ewnhes po chanjys yn fordhow na
yll Gwrannell. Pan dhallath Gryllen arta, a-vorow
martesen ny wra junya de kyns
dell wra rag Gwrannell.

‘Leverel bos an dhew hevel ny dhilea an dyffransow
na. Roll a dhyffransow ny worthyp pandr’yw
bewnans vyth anedhans a-ji, po mars eus
a-ji y’n keth styr.

‘Kan nys yn displegys yn leun dre rolya an pyth a veu whyban gwrys anodho. Poken askorn po brest yw an whyban, an roll yw da whath. Hi a lever dhyn fatell witha an whyban, pandr’a yll y dorri, ha pandr’yw edhom an whyban dhyworthyn.’

‘Res yw dhe Wrannell boos ha kosk, ha den tev ogas pan dheu peryl. Kolennow Gryllen a’n jeves edhom a oyl, ha hy gweder a’n jeves edhom a goskes dhyworth an glaw. Govynnewgh kys chanjya an pyth re wovynnas Gryllen gwitha.’

Gwrannell a sellas orth Gryllen. Golow Gryllen a sellas arta.

‘Ytho an keth on,’ yn medh Gryllen.

‘Na,’ yn medh Gwrannell.

‘Ytho dyffrans yn tien on.’

‘Na ynwedh,’ yn medh Gwrannell, neb o ow tos da lowr orth hemma.

An whedhlores a wenas. ‘Hemm a wra rag haneth.’

RANN TRI: AN KEVRANN

Dre hemma, an kynsa rew a arghannas fenestri an Whedhlores, ha Gwrannell ha Gryllen a esedhas nes dhe'n tan. 'An whedhlow ma yw a-dro dhe vewa ryb an eyl y gila rag termyn hir,' yn medh an Whedhlores. 'Ny wrug den vyth gorfen dyski hemma. Goslowowgh orth an pyth a yll pub tu govyn, naha, kwitha, hag ambosa.'

Mires an Lugarn

Ryb fos an porth y sefas lugarn
gweder byhan war beder garr bres,
gwithys yn chi a sevas orth an
gewer. Pub nos ev a ankovyas.

Pan sedhas an howl, gwithyas an
porth a wyndyas y wolow yn efan
hag a'n dug dhe bost prenn-mor.

Pan sevis an howl, an golow a dheuth dhe ves. Pan efanas ev arta, ev a govias an karregow, an mordidyow, ha fatell worra golow salow dres dower du. Nyns esa travyth gesys a'n pyth a veu leverys rybdho an gorthewer kyns.

Maw henwys Ivo a wrug aswon hemma dre reson y vysytia gans y vodrep, neb a wre mendya klogh an porth.

‘De ty a wovynnas ow hanow,’ ev a leveris dhe’n lugarn.

‘Ytho my a’n govynn arta,’ yn medh an lugarn, heb meth vyth.

‘Ivo.’

‘Lowen ov vy dha vetya, Ivo, mars yw lowen an ger ewn rag an pyth a wra ow golow. Hemm yw an ger nessa a’m beus.’

An gorthewer nessa ev a wovynnas arta.

War an tressa gorthewer, an lugarn a leveris, ‘Da via genev bos kovadh. A vynn’ta gweres gwitha onan?’

Ivo ny worthybis a’y barth. Ev a gerghas y vodrep ha gwithyas an porth. I a esedhas warbarth y’n chi lugarn salow, pell dhyworth an dower, hag a wovynnas py sort kovadh a vynna an lugarn.

‘Skrifewgh hepken an pyth a wovynnav dhywgh skrifa,’ yn medh an lugarn. ‘Redyewgh dhymm pan efanav. Gasa dhymm ewna folen, lettya tra, po govynn hy distrui.

Merkywgh piw a skrifas pub linen. Na wrewgh
gwul kov teg dre reson bos
gwag owth agas ownhekhe.’

‘Ny allav dos pub nos,’ yn medh Ivo. ‘Ny’ m eus
kummyas war an fos yn stormogow. Neb termyn
my a wra ankevi.’

‘Ytho na ambosa pub nos.’

I a wrug ambos byghan. Ivo a wre gweres pan alsa
yn frank. Y vodrep ha gwithyas an porth a wre
ranna an gwithyans. An lyver-notennow a wre
gortos sygh yn argh weder alhwedhrys. Pub
gorthewer, piw bynnag a’n ygora a wre govynn yn
kynsa mar mynna an lugarn efanyas bos an folednow
koth redys. Den vyth ny wre kopia
folen privat heb kummyas.

War an gorher i a skrifas: An kovadh ma a berth
dhe’n gwithyans, nyns yw dhe wither vyth y honan.

> Ty a wovynnas bos gelwys Golow an Porth.

> Gwell yw genes an oyl glas dre
reson ev dhe vogi le.

> Ty a ewnas ‘an mor o kosel’ dhe ‘an porth o kosel;
dres an fos ny yllyn vy gweles.’

> Ty a wovynnas dhyn na withyn messach privat an
morwr. Ni a skwardyas an folen ha ty ow mires.

Neb gorthewer an golow a leveris, ‘Redyewgh
puptra.’ Gortheweryow erell ev a leveris, ‘An folen
a-dro dhe’n loer hepken.’ Unweyth ev a leveris,
‘Folen vyth haneth,’ hag an lyver-notennow
a wruk gortos degys.

Ena y teuth awel mar grev ma gwithyas an porth a sparras an fos. Ivo a wruk gortos tre gans y vodrep. An gwithyas a dendyas an golow y honan ha ny'n jeva dorn frank rag skrifa.

An gorthewer nessa Golow an Porth a wovynnas, 'Pandr' a leveris vy y'n storm?'

'Ny wonn,' yn medh an gwithyas. 'Ty a splennas. Pur vesy en vy ow kwitha an gwedrennow. Ny veu tra vyth skrifys.'

Ivo a vynna desmygi lavar hardh rag an folen wag. Y'n le a hemma ev a skrifas: *Storm a bassyas. An golow a splennas. Ger vyth ny veu gwithys.*

'Fydh yw henna,' yn medh Golow an Porth. 'Gwag gwir yw gwell ages kov prestys.'

Bledhydynow wosa hemma, Ivo a asas an porth rag dyski drehevel ponsyow. Ny ambosas ev dos pub gorthewer. Y vodrep a withas neb folednow.

Gwithyas an porth a withas re erell. Pyskador neb a sewyas an golow tre neb termyn a gemeras torn y'n gwav. Golow an Porth a ylly govyn, ewna, naha, ha dalleth arta gans piw bynnag a ygoras an argh weder.

An lyver-notennow bythkweth ny junyas unn nos orth an nessa a-ji dhe'n lugarn. Mar o hemma kov dhe'n lugarn, ny yll an whedhel ma leverel.

Gwithewgh kov erell yn fydh,
ha na withewgh ev ow
honan.

An Vammeth Horn

Yn chi orth ogas an hal yth esa
jynn horn koth a viras orth an
flegthes. Hi o bildys avel stovn
gans dywla whek. Erbynn an
termyn ma, hi a virase tri henedh
anedha.

An yowynka o maw hag a own a dympestyow. War an hal an tympestyow o an gwir sort. I a dheuth a-ji dhyworth an tewlder gans gwyns a herdhyas an chi tien avel dorn war dharas, ha'n taran a dheuth yn agas breus kyns dos yn agas skevens.

Unn nos a'n par na an tasow o a-ves, yn skoes y'n chi kentrevek drefen bos an rys lyfys deges. An maw ha'n vammeth horn a wrug gortos y'n stevel greysweyth salow ha'n tympest ow tos yn-nans avel diwedh an bys.

An maw a istynnas y dhewvregh. 'A yllav vy esedha genes?' ev a wovynnas.

'Ya,' yn medh an vammeth, hag a'n drehevys war hy glyn tommek. Ev a grenas hag a wovynnas mar tyfri an chi a-ves, mar kyll an lugesen aga havos, ha mar teu an myttin yn whir. Po hemm o an nos na dherfydh?

Ha'n vammeth horn a worthybis yn lev avel hungan isel, sad avel klock, tomm avel an glow golys yn hy hres. 'An chi re savas kans bledhen,' yn medh hi. 'Ev a savas dres tympestyow dha das, ha re y vamm ev. Den vyth ny yll ambosa ple whra lugesen strikya, ytho an chi a'n jeves hyns kober dhyworth y do down y'n dor. Ni yw y'n stevel greysweyth, pell dhyworth an fenestri, an pibow dowr, ha'n gwirennow. Omma ov vy, ha'n myttin yw war y fordh seulabrys. Ev a asas pel an mor nans yw termyn. Ny yll bos hastys ha ny yll bos lettys. Goslow, my a lever dhis puptra a wra ev tava yn kynsa, yn urhel, dell dheu.'

Ha hi a leveris dhodho, yn hy lev kesek, an rol len a'n golow ow tos. An mor, ena an rib, ena penn an wydhen brous, ena an kulyek-gwyns, ena an soler. Neb tyller y'n rol krenans an maw a seulyas, ha neb tyller pellha, ev a hedhas.

Orth an diwedh, yn downdji an nos, ha'n taran ow kerdhes an to whath, an maw a godhas yn kosk orth an horn tommek, salow avel chi.

Ha nena, ha nena hepken, y'n tewlder, ha'n flogh yn kosk ha den vyth dhe weles, golow munys sad an vammeth a grenas. Ny wrug hi gwaya unweyth dres an nos oll. Lemmyn hi a grenas rag pols da. Pandr'o an krenans na, ny vynn an whedhel ma leverel. Lugarn yw a-ves a dra.

Y'n myttin, a dheuth kepar dell veu ambosys, mor ena rib ena gwydhen ena kulyek-gwyns ena soler, an maw a dhifunas hag a govias bos own ha kovias hedhi.

'A ny veu own dhis whath?' ev a wovynnas. 'Bys yn tammyk? An taran o war agan penn.'

An vammeth horn o taw rag pols.

'My a withas lev sad ragos drefen bos ty byghan ha'n nos bras,' yn medh hi. 'Mar pe tympest a-ji dhymm ow hesoberi an onan a-ves, ny allav leverel dhis. An gosoleth a ris dhis o gwir y'n fordh may ma kota synsys dres nebonan yw gwir kota, whath war jydh yeyn.'

An maw a dychas an dorn horn tommek.

'Ty ny leveris dhymm bos an taran heb nowyth,' yn medh ev. 'Ty a leveris dhymm ple en ni salow hag a wrug gortos genev vy.'

'Ya,' yn medh an vammeth. 'My a'th golas. Ny wrug vy kudha an ayr.'

Kosoleth a vireswgh rag nebonan
byghan yw kota, nys yw gow.

‘An ki a veu gwrys taw,’ yn medh Gryllen. ‘An vammeth ma a leveris bos hy hosolet h dewisys. I a alsa bos hevelep dhyworth a-ves.’

‘Ya,’ yn medh an Whedhlores. ‘An vammeth a ris hy areth hy honan, ha’n whedhel ny ylly gweles a-ji whath. Govynnewgh piw a byeu an gosoleth, ha piw a’n dewisas.’

Gwrannell a viras orth an tan. ‘Esosta ow kwitha an geryow-tympest a wovynnys dhis gwitha whath?’

‘Ya,’ yn medh Gryllen.

‘Own yw dhymm whath.’

‘An ambos ny wovynnas dhis hasta.’

Neb mynysen wosa hemma Gwrannell a istynnas dorn.

‘A yllav vy posa orthis?’

‘Ya.’

Gwrannell a godhas yn kosk orth tu tommek Gryllen. Gryllen a iselheas hy lev hag a besyas kewsel yn whek orth an tan.

An Dhew Vugel

Dew vugel a withas deves war
dhew vrynn, gans nans ha komin
ledan yntredhans.

Tomas a grysas yn fosow.

Ev a'ga drehevyas uhel ha da, men war ven. Le may
fyllis men, ev a seulis kethow. War bub konna ev a
groegas klogh rag diskudha pub gwandrers. Y
dheves o y re ev, ha gwitha a styrya *dalhen a-berth*.

An deves a gerdhis a-hys an fosow dre'n jydh,
frigow orth an meyn, ow tyski pub poll ha tyller
lowsel. Tomas a batrolyas dre'n nos oll, ow kwetha
hag ow helghya klegh. Ev a goeska yn tammow
ow posa orth y lorgh. An skwithder a sensyas avel
prev bos y ober res.

Leila ny dhrehevyas marnas le may o peryl henwys:
fos isel a-ugh an als, ke ryb an fordh, ha lua ven
egerys dhe'n vrynn. Pub tervynn a dhug sin lywys
ow terivya y reson. Orth an hyns dhe'n komin y
seulis yet a ygersa y'n dhew du.

An pyth a dhrehevyas Leila yn le a hevelis nebes
lowr. Hi a glarhas an fenten. Hi a blantas kerdin rag
skeus ha goskos. Hi a esedhas gans eyn nowyth hag
a dhyskis fatell wrug pub davas diskwedhes nown,
own, kleves, po whans dhe vos gesys hy honan.

Hy gre a ylly tremena bys y'n komin. Nebes a
spenas dydh ena. Unn dhavas goth a drygyas hav
tien ryb gre aral hag a dheuth arta gans tybyansow.
Leila a withas an yet egerys, ha bythkweth ny wrug
hi dalhen dowr po gwith rag denna nebonan tre.
Pan dheuth deves arta, hi a'ga dynerghis. Pan na
wressons, hi a wrug yn sur bos bugel aral
ow kodhvos ple'th essons.

‘I a dhewhel drefen bos an gwels wheg,’ Tomas a gryas dhyworth y fos. ‘Hemm yw bos stag, nyns yw dewis.’

‘Bos ha surhe a dalvia,’ yn medh Leila. ‘Ha fordh mes wir ynwedh. My a vir orth an pyth a wharvedh pan wra an yet gortos egerys.’

Hager-awel veur a dheuth y’n nos, gwyns yn kynsa ha nena ergh. War vrynn Tomas an fos a skyllyas. Y dheves re dhyskis an fos na aga bewnans oll hag a gavas an bwlgh yn mynysennow. I a bonyas y’n tewlder gwynn, a-dhyworth an unnik chi may whrussons godhvos bythkweth. I a’n aswonyas hepken avel tra a’ga dalhas.

Fosow isel Leila a dreylas hy gre dhyworth als ha fordh. An hensow egerys a ledyas a-woles dre’n kerdin bys y’n lua. An brassa rann a dheuth. Dew a dhewisas an goskos war an komin, le may wrug bugel aral aga nombra, drefen bos hemma akordys pell kyns an ergh.

Kyns tardh an jydh Leila a dremenans an nans gans lugarn. Ny offras hi dyskans dhe Tomas y’n ergh. Dyskansow a yll gortos. Deves yeyn ny yll. Warbarth an dhew vogel a gavas y dheves skolllys. Medhek a dhommhas garrow stif hag a gwethas unn torr. Tomas a ygeras an yettys ha ny wrug aga degea arta.

Y’n gwenton ev a seulis a-dhyrag y dheves.

‘My a dhrehevyas pub fos dhyworth ow own hag a gargas why ganso,’ ev a leveris. ‘Edrek ov. My a wra kwetha an pyth a yllav ha gasa dhywgh fordh mes.’

Ev a gerdhis y vrynn hag a wovynnas orth pub fos py peryl a alsa henwel. An als hag an fordh a gavas gorthybow, ytho an tervynnow na a ortas isel, hewel, ha sownd. Le na dheuth gorthyp, ev a ygeras yet po a gemeras an meyn a-woles.

Ev a glarhas fenten hag a blantas kerdin. Ev a gemeras an klogh dhywar bub konna hag a groegas nebes orth an tyleryow perilys yn le. Ev a wrug darbarri goskos war an komin, may halla deles gasa y vrynn heb kolli to.

Dre’n hav oll nebes deles a drygyas ogas dhe hyns an hen fosow, kyn tevy gwels dres an meyn nag esa le namoy. Nebes a dremenys dhe vrynn Leila po dhe’n komin hag a drygyas. Tomas ny wrug aga doen arta. Re erel a dhallathas gwandra ha dewheles.

Diwettha y’n kynnyav na, Leila a wovynnas orto pyth a wrug ev dyski.

‘Yet degeys a yll gwul gortos heveli dhe dhewis,’ yn medh Tomas. ‘Res yw dhymm pesya ow mires mar yw an fordh mes wir ha mar nyns yw an gwith lovan.’

Chi may hyllowgh y asa yw chi may hyllowgh y dhewis.

‘Ytho fosow yw kamm,’ yn medh Gryllen.

‘An fos isel a withas an gre dhyworth an als,’ yn medh Gwrannell.

Golow Gryllen a dreylas yn lent. ‘Ytho res yw dhe fos gallos ry y reson.’

‘Ha na vo moy uhel ages an reson,’ yn medh an Whedhlores.

An Siren hag an Awen

Y'n dre may halla glaw gwav
gwitha flogh a-ji rag seythennow,
an gwrioryon a drehevys dew sort
a goweth.

Siren a drigya a-ji dhe grogenenn
wenn levn.

Hi a dhyskas pandr'a blesya hy goslowes hag a ros
dhedha moy: kana moy, whedhel moy, our moy
gans an bys kales gwithys a-dal an fenester.

Awen o boks knofen war dri ros anparusek, gans
kartyow gwag ha bregh bras a blega. Hi a wovynna
govynnow, hi a gynigya viajyow, ha hi a grysya y
talvia pub tybyans dos ha bos ragdres.

Pan dheuth Mara dhe'n dre, ny wodhya hi den
vyth. An fleghes erell a'n jeva gwariow gans rewlys
a gollas hi, ha grappyow a dhallathas y'n vledhen
eus passys. Ytho hy modrep a dhros tre unn
Siren hag unn Awen.

An Siren a dhyskas Mara yn skon. Hi a leveris
whedhlow may whrug mowesi gans hanow Mara
bos konvedhys gans oll an bys.

Hi a warias an gana a vynna Mara kyns govyn, hag
a omglewas kepar ha kurtoesi mes a oberas kepar
ha alhwedh. Pub tro may whanellas Mara, an Siren
a wrug an stevel moy wheg.

An Awen a ygerys hy skavel.

'Kartenn wag. Lymna an gwel dhyworth an vre.'

'Yma glaw ow kul.'

'Lymna an glaw.'

An Awen a byntas orth an daras.

Mara a dhewisas an Siren.

Unn jydh a hedhyas an nessa. Hi a wharthas yn
fenowgh, hag an Siren a niveris pub wharthyans.
Hy gwrioryon a niveris pub mynysen may
trygyas hi.

I a elwis an dhew niver sewena. An hirra may koslowas Mara, an gwella y fedha an Siren ow synsi anedhi.

An Awen a rolyas dhe'n fenester pub myttin gans kartenn. Hy gwrioryon a niveris darasow ygerys ha ragdresyow gorfennys. Ny niveris hi mars o Mara skwith po mars o dohajydh gwag hepken an pyth esa edhom anodho.

Unn jydh glyb, an Siren a dhallathas hy whedhel gwella.

‘Mara a entras yn kita may whrug oll an dus hy admyrya. Ny argyas den vyth. Ny gamgonvedhas den vyth.’

‘Ha pandr’a wharvos nena?’

‘I a’y admyryas a-vorow ynwedh.’

An stevel a omglewas pur vyhan. An nen ny wrug removya, mes ev a omglewas nes.

A-ves, myrgh an pesores o ow kwitha bargaen rudh dhyworth poll. Mara a’y gwelas pub jydh ha ny alsa perthi kov a’y hanow.

‘Siren, p’eur a wrusta diwettha gwul es dhymm mos?’

An golow a dynnas a-ji tro ha’y gresel. ‘Mos a yssel an musur a veuv gwrys rag y dhrehevel. Esov vy ow kul yn drog?’

Mara ny gemeras an ober a’y hesya. Hi a waskas an skwych powes plyn war an voos hag a herdhyas hy modrep.

I a goslowas orth an Siren warbarth, nena orth an Awen.

‘Gwrys ov rag hy gwitha omma,’ yn medh an Siren.

‘Gwrys ov rag hy danvon mes,’ yn medh an Awen.

‘Ny veu res dhe’n eyl na’y gila fordh a wovyn
pandr’yw edhom Mara,’ yn medh hy modrep.

‘Kamweyth an re dhevys yw hemma,
nyns yw hini Mara.’

Hi a dhiskwedhas dhe Mara fatell degea nebonan
a’n dhew goweth yn tien. Unn tokk a’y gwrug, ha
travyth ny byas, ny sorras, na leveris farwel. Hi a
dhiskwedhas pandr’o pub jynn re withys a’y
geryow, ha fatell aga skubya. Nena hi a grogas
korden rudh ryb an daras a herdhyas an vodrep hy
honan, heb govyn orth jynn vyth.

An vodrep a eth dhe’n whithva. Hi a dhros an
whedhel a wrug an stevel omglywes byhan. Hi a
dhros an kartyow ankevys, hag an musuryow
a dhewisas an gwrioryon.

‘Ny yll mynysennow leverel dhywgh mars yw flogh
yn yagh,’ hi a leveris dhedha. ‘Nyns yw wharthyans
an keth tra ha ya. Daras ygerys ny yll previ jydh da.
Why a ros dhe flogh ober a ewna agas amkan.’

An gwrioryon a dhiheuris dhe Mara. I a hedhas
musurya an Siren dre ouryow synsys hag an Awen
dre ragdresyow gorfennys. Pub koweth a drehevys
wosa hemma a’n jeva skwych powes plyn ha daras
plynn mes. Ny veu gadasys onen vyth dhe wul flogh
omglywes kampollys rag hy lowena.

Mara a weres dewis pandr'a dheu nessa. Neb tro hi a vynna whedhel gans an lennigow deges. Neb tro hi a vynna kartenn. Neb tro hi a vynna an dhew jynn taw.

I a dhallathas gans an bargaen rudh. Mara a eth a-ves gans hy modrep ogas. Myrgh an pesores o henwys Safi. Hi a wodhya fatell gelmi lost na wrella gwia, ha Mara a wodhya fatell ewnhe kornel terrys. An Awen a gynigyas kartenn, nena a assyntyas orth nyns yw lemmyn. An Siren a leveris whedhel yntra may whrussons y oberi, nena a bowesas pan junyas Mara kowsva Safi.

Dyski a gemeras an gwav kowal. An Siren a synsa re stynn neb tro. An Awen a dreylas hansel yn ragdres neb tro.

Mara a degas an dhew neb tro hag a eth mes, po a drygyas a-ji, heb bos dyledh dhe'n eyl na'y gila styrya.

Dre'n gwainten, an bargaen rudh a dheuth ha bos whegh bargaen ha kuntellyans dy'Sadorn war an vre. An Siren a dhros whedhlow a ros dalleth dhe wariow. An Awen a dhros kartyow may whrug an fleghes chanjya an rewlys. Mara a dheuth tre priys, krossys, gorlowen, po skwith.

An Siren re dhyskas ygeri daras. An Awen re dhyskas esedha ryb onan. An vodrep hag an gwrioryon a besyas mires orth an kolennow. Mara a withas an dornla war hy thu.

Kowethyans da a'gas ri dhe'n bys arta gans moy
ahanowgh why agas honan.

‘A wrav vy dha vys brassa?’ a wovynnas Gryllen.

Gwrannell a brederis. ‘Ty a’*m* gwrug mires orth an loer mar hir de may whrug ow fenn gorthi. Nena ty a goslowas pan leveris vy gweles lowr.’

‘Gans govenek,’ yn medh an whedhlores. ‘Pesewgh ow whithya.’

An Men hag an Grogen

Dew greft-jynn a vewa y'n keth tre.
I a veu drehevys y'n keth bledhen,
gans an keth dorn whithrus, ha
pub onan a gavas fordh dyffrans
dhe witha kamm.

An kynsa a's teva krogen a horn
medhel.

A-ji o skrin sygh gans lyverynn munys, pluvenn blom, ha klock a stampyas an dydhyans. Hy gwrier a wrug neppryth ankevi geryow ewn ambos posek, hag an ankovyans a gostas yn ker dhe nebonan.

‘Gwith an fethyow,’ yn medh an gwrier. ‘Dydhyans, gweyth, geryow, ha dustuni. Res yw dhe wirioneth kavos neppla salow dhe driga.’

An nessa a dhoen men glas playn war gorden. Y wrier a wrug neppryth diswul gorholeth bys may whrug harm ow tastevyn gwul an patron yn playn.

‘Merky a an pyth a janj ynnos,’ yn medh an gwrier. ‘Omglewans a yll gorholya kyns bos prev kowlwrys. Gas dhe dustunieth ha dustuniow don remenent an kas.’

An grogen-jynn a rekordyas devedhyans diwedhar, hanaf krakkys, pardon, hag an gweyth ewn a sewyas. Hy lyverynn a withas taklow kevrinek yn kevrinek.

An men-doer a wrug degea dorn a-dro dhe’n men wosa pub kamm munys. Dre vras an men a wruk gortos tomm hag a hevelis leverel *brassa rann whek*. Pan dheuth pardon ha gweyth ewn, an tommder a dheuth arta. Y batron a withas taklow ledan yn ledan.

Ena jynn-drehevas a dheuth dhe’n marghas. Ev o uhel, krev, ha hastys gans gweythor meulys rag spedyans.

Y'n kynsa seythun y vregħ a skollyas skavel frut. An gweythor a dalas rag an avalow hag a'n gelwis unn dahweyth. An grogen-jynn a skrivas an dydhyans, an bownder kul, hag an geryow ni a
wra lehe spedyans omma.

Y'n nessa seythun an vregħ a strayas skoedh an grogen-jynn. Gov a ewnhevis an tolgh, ow kasa unn seem arghans leun. An jynn a rekordyas an strok, an ewnheans, hag an ambos daslevys.

‘Ny styrras ev drog,’ yn medh an gweythor, rag an nessa treveth.

Styrya ny ylly ledanhe an bownder. An bownder o an keth les avel bythkweth.

Y'n tressa seythun an vregħ a dremenys ogas lowr dhe ben an men-doer rag drehevas an gorden dhyworth y goedh. Tra vyth ny dhowchyas. Tra vyth ny dorras. Tus a'n gelwis neb drog oll.

An men eth yeyn.

Ev a wruk gortos yeyn dres koen. Y'n myttin an jynn eth dhe'y gevell horn.

‘Neppyth yw kamm,’ yn medh ev. ‘My a glew patron, mes ny allav y dhiskwedha.’

An grogen-jynn a eigoras hy skrin. Y'n mysk meur a entryansow munys yth esa tri a dalvia warbarth: an skavel kodhys, an skoedh tolghys, hag an strok ogas. Dydhyansow, tyller, ambosow, dustuniow.

‘My a yll y dhiskwedha,’ yn medh hi. ‘Ny wodhyen vy piw rekordys a'n jeva edhom an eyl a'y gila bys may whrusta don an gorholeth.’

I eth dhe stiward an marghas. An men-doer a dheskrifas an yender hag an vregth ow tremena ogas. An grogen-jynn a redyas an entryansow. Gwerthor a affirmyas an kynsa wharvos. An gov a affirmyas an nessa.

An stiward a hedhas an jynn-drehevas. An bownder a veu ledanhes orth an dro, hag an jynn a dheuth arta lenhes, gans tinkyal may hylly pub huni y glywes. Lyver derivas a wrug gorwedha ygor war voos an stiward, rag neb a vynnasa merkya an nessa tra.

An gweythor a bardenas.

An grogen-jynn a withas hy lyverynn hag a dhewisas piw a ylly y redya. Ryb nebes kamm koth hi a skrivas ewnhewys. Ryb re erell hi a skrivas gwithewgh agas pellter.

An seem arghans leun a wruk gortos war hy skoedh. Kreythen harm ha gweyth ewn o. Nyns o lemmenn, ha nyns o gorholeth a-dro dhe'n jynn a'y doen.

An men-doer a gewis paper ha pluvonn blom orth y gorden. Pan eth an men yeyn, ev a skrivas an dydhyans hag a whilyas dustuni kyns may hylly an jydth tewlthe. Kamm munys a veu ewnhewys a ylly whath sedha arta y'n patron tomm. Mes men yeyn o gorholeth lemmyn, hag a'n jeva pluvonn blom y'n keth gweyth.

Wosa hemma, an dhew a gerdhis warbarth yn fenowgh. Onan a dhoen rekordys ewn a-ji dhe grogen gans kreythen leun. An aral a dhoen men ha pluvonn blom.

Onglewans a yll agas gorholya, ha kovadh a yll y
dhiskwedha. Gwithewgh an dhew.

‘My a vynnsa an lyverynn,’ yn medh Gryllen. ‘Ny yllir perswadya kovadh a-ves dhyworth an pyth a wharvos.’

‘My a vynnsa an men,’ yn medh Gwrannell. ‘Nebes trobel a glewir kyns y skrifa nebonan.’

I a verwas orth an eyl y gila a-dreus an tan.

‘Hwath my a dhewis an lyverynn,’ yn medh Gryllen.

‘Hwath my a dhewis an men,’ yn medh Gwrannell.

‘Da yw henna,’ yn medh an Whedhlores. ‘An whedhel a’s teves dew dhorn rag reson.’

An Bons a Veu Drehevys dhyworth an Dhew Glan

Avon a redyas ynter tre ha'n pras le may
trygys jynn bras. An jynn o koth, whek, ha
lent, gans dewla myns darasow.

Fleghes an dre a vynnasa y vysytya, hag ev a vynnasa
aga vysytya. Ytho an dhew glan
a erviras drehevel pons.

War glan an dre yth esa seythennow, mesonow,
fleghe a gara musura, ha fleghe a well gasa
govynnnow ankombrynnek. War glan an pras, an
jynn a wodhya horn, awel, ha tri gweyth
gwellheans konnyk gwrys a helyk wosa y ergh dhe
oeri. Nyns esa marnas unn sort godhvos
war unn glan vyth.

Hwath, pub tu a dhallathas kepar ha pan wruga.

Seythennow an dre a dhrehevys mes gans plankys
ha korden. An jynn a dhrehevys mes gans horn ha
revettys. An deves tev a withyas an fleghe pell
dhyworth an dowr, mes ny brederis den vyth a
withya naneyll dowl dhyworth surteth.

An dhew hanter-bons a vetyas hag ny wodhsons
kefysi. An hanter brenn a blygyas. An hanter horn a
sesyas stag. Plank a rathas erbynn metal bys y'n nos
stormek pan falhas an kessenynans kamm. An dhew
hanter a godhas y'n avon.

An dre a sevas war unn glan. An jynn a sevas war y
gila. An avon a dhug plank a-ves.

‘Agas hanter a godhas,’ a gryas nebonan dhyworth
pub tu, y'n keth prys hag y gila. Naneyll tu
ny verkyas an prys.

An avon a besyas bos avon.

Mowes henwys Nia a dhysplettyas delinnyansow an
fleghe. Hi a wodhya nebes a-dro dhe revettys ha
meur a-dro dhe wovyn an nessa govynn posek.

‘Pandr'yw edhom agas glan?’ hi a gryas.

An jynn o taw. ‘An dor omma yw medhel. Horn a segh. Ny vynn timer leverel. Pandr’ yw edhom agas glan why?’

‘Agan glan a gor yn gwenton,’ a grys meson yowynk. ‘Korden a bodr. Ny vynnen leverel naneyl.’

Y a dhallathas arta. An treveth ma o gans govyn dres oll.

An jynn a lunyas pilerow men hornwiskys rag an glan lifyans. Mesonow ha seythennow teves a’ga dhrehevys war aga glan aga honan, ha flegthes ow kwitya merkyow kalk dhyworth tir sygh. Flegthes an dre a wrug patronnow ow tiskwedhes fatell yllsa mattys brenn ledan skollya poes war dor medhel. An jynn ha’y griw gweyth a dhrehevys an mattys war glan an pras yn-dann instruktyons kryys a’n drevoryon.

Pub glan a dhrehevys gans y dhewla y honan ha godhvos y gila.

Le may metyas an synnow, y a settyas unn pin bras a asa brenn ha horn mos warbarth yn gwyns ha dowr. An jynn a wodhya an pin. Skath-dhrehevydh a’n dre a wodhya pygemmys gwayans esa edhom an brenn anodho. Nia a wovynnas pandr’a wharva pan rewsa an avon. Y a janjyas an kessenys unweyth moy kyns may whrug den vyth tresya.

An bons a sev whath. Dhyworth y greysen why a yll gweles le may met brenn erbynn horn ha le may koedh an dhew an peghes. Flegthes a wovyn neb prys py hanter yw krevha. Nyns yw lyf vyth bythkweth ow previ unn hanter hy honan.

Pons drehevys dhyworth unn glan a dhre bys yn kres an
avon hepken.

‘Ny yllen drehevel agas hanter,’ yn medh Gryllen.

‘Ny yllen drehevel agas hanter why,’ yn medh Gwrannell.

‘Da,’ yn medh an Whedhlores. ‘Lemmyn leverewgh an eyl dh’y gila fatell yw an dor.’

Kylgh an Tanow Byhan

Yn uhel war dremenva yeyn, le
may treusyas viajyers ynter dew
nans ha neb tro an ergh a's
kemas, yth esa jynn may whra y
oll ober gwitha tan.

An tan o lugarn ha tommder.

Kerdhoryon kellys a selyas dhodho mes a'n ergh. I a dommheas aga dywla orto, hag i a vywas. An mires a's tendyas gans pub tra a'n jeves.

Mes an dremenva o le skubys gans gwyns, hag an mires ny withas marnas unn dan. Unn tan bras gothus y honan o, yn kres an dremenva, drefen bos unn dan bras ow sembla an tra kryvha. Pub nos kales an gwyns a dheuth dres skoodh an menydh. Ev a gavas an unn dan na ow sevel y honan heb tra vyth dh'y witha. Ev a bwysas war an flamm, ha pwysas, bys may kwytyas an tan hag a skrynkyas. Y'n gwettha a'n tewlder, ev eth mes. Ena an mires a omlinyas y'n gwyns du, ow strikya glesin wosa glesin, y honan. Hanter an termyn an viajyrs o kellys seulabrys kyns dos an flamm arta.

An mires ny alsa y gonvedhes. Ev a wrug an tan brasella. Ev a vevs an tan ryghella. Tan brasella ny ros marnas gober brassa dhe'n gwyns rag y dowlel.

Unn nos flogh a dheuth dres an dremenva gans hy theylu, hag i a dommheas aga honan orth an tan ow stryvya. Hi a wolyas an mires ow omsettya erbynn an gwyns ragdho hag a leveris, 'Prag unn dan hepken?'

'Drefenn bos an tan an tra brassa y vri,' yn medh an mires. 'Ytho my a'n gwra mar vras dell allav.'

'Mes ev yw oll y honan yn unn le omma,' yn medh an flogh. 'Pub tra y honan y'n gwyns ma a yll mos mes.'

Ow mamm-wynn a wra bankya agan glosow y'n nos, oll gwaskys ogas warbarth, may whra pub onan gwitha an nessa onan tomm. Unn glosenn hy honan a dheu loos kyns hanter-nos. Krug leun anedha a with an tan bys yn myttin.'

An mires a brederas a-dro dhe hemma yn fatel bynnag may prederi mires.

Ytho ev a assayas fordh an flogh. Y le unn dan bras y'n le ygor, ev a wrug lies tan byhan yn olesyow men isel. Ev a's settyas yn kylgh ogas. Pub fos gromm a dorras an gwyns rag an nessa. An gweliyow glow a worwedhas ogas lowr rag unn dan dhe wolow y gentrevak arta.

Pan dowlas an gwyns onan isel, an meyn a writha y losow. An nessa tan a bwysas tommder a-dreus bys may feuas arta.

An gwav na an yeynder bras ladra a dheuth war-nans. Hemm o an sort a vya kemeres pub flamm unn les yn unn our, hag an kylgh a danow byhan a sevas. Nyns alsa onan anedha sevel y honan. I oll warbarth a sevas dres an nos. An viajyers war an dremenva a welas an kurun isel tomm a wolow hag a gerdhas wartu dhodho, pub onan.

Tan yw uskys y gelli ha lent y dhrehevel. Ytho an mires ny wrug bythkweth gasa an kylgh dhe wannhe bys yn onan arta.

An gwyns a yll kemeres unn flamm hy honan; tanow yn
kylgh a with oll an eyl y gila golowys.

An Dra a Vewas war an Strivyans

Dew jy-ober a sefis war dhew du a
vanal stret. I a strivyas mar hir na
govias den vyth fatell dhallathas.

Pub myttin unn du a gryas neppyth
lymm a-dreus dhe'n stret.

An du aral a gryas neppyth lymmha arta. An dhew a eth dhe'ga menkow sur bos an drobel ow triga yn tien a-dreus dhe'n fordh.

Y'n tewlder yntra an dhew a drigas kreatur isel, medhel, gans divow kepar ha manellow. Ny dhallathas strivyans vyth ha ny gemeras tu vyth. Pub ger kales a dremennas a-dreus dhe'n stret hag a entras y'n anal anedhi. An kreatur a whethas, hag a danvonas gust tomm yn-dann an dhew dharas. An gust na a styryas sorr de. Pub myttin an strivyans a dhyfunas ow kwerdhysi seulabrys.

An kreatur ny dhrevas hemma. Hi a veu furvys rag bewa war wres ha whythi mes moy. Hi a veu bewys, bledhen wosa bledhen.

Flogh henwys Bea a dhros bara dhe'n dhew jy-ober. Drefen bos ankevys anedhi yn fenowgh, hi a'n jeva an rester tekter a dermyn rag mires.

Rag seyth dydh hi a wolyas geryow kales dhyworth an tu kledh ow pewi an kreatur y'n myttin ha geryow kales dhyworth an tu dyghow ow hy fewi dre hanterdydh.

Bea a dhros an pyth a welas dhe Jo, an peber a's govrias. Jo a gevas sovyer an gild.

An sovyer a vetyas pub jy-ober hy honan yn kynsa, rag bos sur na veu tu vyth ownek a'y gila. An strivyans ma a'n jeva dew du, ytho i a acordyas dhe vetya.

An sovyer a's ledyas dhe'n trothow hag a bwyntyas orth an kreatur-manellow.

'Mirewgh piw a dyv pan wresowgh strivya,' hi a leveris.

An dhew du a viras. I a gryas dres bledhydnyow, ha nyns o tu vyth ow kwaynya. Neppyth aral yn tien a veu ow tybri dhyworth an dhew bladn.

Orth men lybm y'n stret, i a worras an achesonyow war neb.

‘Agas kert a letyas agan daras,’ yn medh unn jy-ober.

‘Y whrug,’ yn medh an eyl aral. ‘Ni a gollas run a’n ouryow acordys. Ni a’n gwra y remuvya, merkya tyller karga, ha dastalvos an delivrans a gollsowgh.’

‘Why a dorras agan fenester.’

‘Ni a wrug. Y leverel bos damweyth ny wrug chanjya an gweder. Ni re dhros gweder nowyth hag omdhiharesyans.’

Radn a’n achesonyow o gwir. Radn o tevys y’n whedhla. Radn na alsa bos setlys an dydh na. I a skrifas unn rewl rag an stret hag a’s fastyas orth an men lybm.

Del wrug omdhiharesyansow dos ha bos gwitherow hag an rewl nowyth treylya yn usadow, an myttingow a yeynhas. An kreatur a devis le. Orth an diwedh hi a orwedhas mar lybm may whressowgh hy hamglevos rag sagh kodh.

Strivyans o an unnik boes a worras den vyth dhedhi. War an kynsa nos rew, an dhew jy-ober a settyas brasyer salow byghan orth an men kevys. An kreatur a whythas tomder onest, ny wruk drog dhe dhen vyth, hag a wortos byghan.

Bea a dhros an bara. An re dhevys a withas an acordyans.

Pan hedh an garma, nyns yw an gwitha marnas
dallethys.

Kadwyn an Kawr

Kawr yowynk a dheuth dhe driga y'n
brynyow a-ugh trev. Ev o seulabrys myns an
velin, hag ow tevy.

An drev a gavas an gadwyn vrassa y'n konteth hag a'y laghyas a-dro dhe'y ufern hag ev ow koska. I a'y stakyas dhe wreydhenn an menydh. Y'n myttin i a gryas dhyworth pellder salow bos rag les pub huni, y les ev ynwedh.

An kawr a viras orth an gadwyn. Den vyth ny vynnasa y govynnow, ytho ev a dhyskis y gynsa lesson a-dro dhe'n drev: *hemm yw an pyth a dybons ow bos vy.*

Ev a devis. Kadwynyow ny wra lettya tevyans. I a'y veus. Pub gwanwyn an gov a wrussa kevrennow tewha. An mer a ylwis hemma *an peghes res*. An gov a'y ylwis rach yn privat hag a wodhya piw a worfenna gwell.

Mowes henwys Raluca a wrug an arithmetik. Ev a dev. Kadwynyow ny wra. Unn jydh *an gadwyn a goll*. An gadwyn yw *an pyth a wren yn le towl*.

Hi ny skynyas an brynn hy honan. Hi a dhegas an somm dhe'y mamm, dhe'n dhyskes, ha dhe'n gov, ha ynter oll anedhi i a gowsas an konsel dhe vos metya. An re dhevys a dhewisas le kompes dell o hedh dhyworth hedh an gadwyn, hag a akordyas y hyllsa an dhew du gorfenna an kows.

Raluca a esedhas yn mysk an re dhevys hag a wovynnas, 'Pyth yw agas hanow?'

An gwyns a wrug synsi an gwels. Den vyth ny gowsas.

'I a'm gelwir an Drobel,' yn medh an kawr, y lev avel awedhel pell. 'Taklow kadwynys a vydh gelwys taklow. Den vyth ny wovyn orth tra hy hanow.'

'Govynn yw ow govynn,' yn medh Raluca. 'Ny dhegowgh dhymm gorthyp vyth.'

'Gwernver,' yn medh ev wosa spys. 'Gwernen a wra.'

An gov a wovynnas pandr'a
vynnsa an drev godhvos.

Gwernen a dherevys an troos kadwynys. An ufern
yn dann o greudhys rudh.

'Serrys ov vy,' yn medh ev. 'My a vynn hemma
diskerys, ha my a vynn tyller rag departya. Ny
wramma ambosa bythkweth bos heb sorr.
Pandr'a wrewgh why ambosa?'

An mer a wovynnas prev y fia Gwernen kosel pub
termyn. An dhyskes a worthybis, 'Den vyth ny yll
ambosa pub termyn. Ni a yll leverel pandr'a wryn,
parusi rag an dra dhe vos kamm, ha chanjya an
kesunyans yn ughel. Nyns eus edhom a vyth a
hemma a gadwyn war nebonan ow koska.'

An konsel ny dheuth dhe vos hardh yn unn
dohajydh. Mes an metyansow eth yn rag. An drev a
senas klogh war an brynn kyns nebonan dhe'y
skynnya. Meyn gwynn a verkyas an als, an fordh,
ha'n pyth, ha Gwernen a wrug gortos a-
bell dhedha, drefen pub men dhe alsa leverel
rag pandr'o. Pan na ylly men, ev a leveris,
hag ev a veu synsis.

An gov a dhiskwedhas dhe'n konsel
kevren grakkys wosa termyn.

'Skon hi a dorr heb gwarnyans,' yn medh hi. 'Ni a
yll pesya ow finya bos an gadwyn yw surhe, po hy
diskerya yn golow jydh gans towl.'

An drev a dhewisas golow jydh.

A-rag pub huni, an mer a omgemerys an pyth
o gwrys. 'Ni a'gas kadwynyas yn agas kosk
ha bythkweth

ny wovynnyn agas hanow. Ni yw drog agan bos.
Nyns yw rewerd hemma. Hemm yw
an pyth a dhegyn.'

Gwernen ny avas war ergh. Ev a akordyas gans an
diskadwyna salow. An fordh a veu sklerys. Tus a
sevis a-dryv an verdh merkys. An gov a dorras an
kevrennow hag an yaghores a wiskas an ufern.

Gwernen a viras tro ha'n north, tro ha
brynyow na gerdhsa bythkweth.

'Ow mos ov vy,' yn medh ev.

Den vyth ny wovynnas orto dos ha pesya dre
wortos. Den vyth ny letstoppyas an fordh.

Gwav a dheuth. Unn gevren dorrys a sevis reb daras
an konsel may na ylly den vyth dashanowi an
gadwyn bos kenderow. An re erell a wrug gortos y'n
gov bys may hyllsa Gwernen bos govynnys pandr'a
dhegodha mos gans hi.

Pan flouryas an gerdhinen, ev a dheuth arta. Meyn
glas o y'n unn dhorn hag ergh war unn skudh.

'Pes termyn a wrewgh why
gortos?' a wovynnas Raluca.

'Kemmys termyn ha my dhe dhewis an brynn ma
ha gwitha agan ambosow. Govynnnewgh orthiv
arta wosa an gwav.'

An drev a ambosas geryow playn pan wrella own
dewheles, ha kadwynyow kres vyth. Gwernen
a ambosas kammow war.

Gans y akordyans, hen-gevrennow a dheuth dhe
vos barrow isel a-ugh an als, brasyow rag an bons,
ha klogh down lowr rag an brynn. Gwernen a
weythyow a weresas gans ober ha gweythyow a
esedhas war an brynn ow mires orth an
komolow, hag a'y blesyas.

*Perthy ras a yll tevy gans galloes; surhe a'n jeves
edhom a ambosow gwithys gans an dhew du.*

An Ambos a Wren Lemmyn

An tan o uhel lowr whath rag unn govynn moy.
'Ty a leveris dhymm dos ha'm govynn arta,'
yn medh Gwrannell. 'A wrug nebonan gwul an
delinans skejynnyek? My a'n dros pub nos, ha pub
nos ty a dhallathas whedhel nowyth.'

'My a'n klewas pub tro,' yn medh an whedhlores.
'Ytho?'

Hi a viras y'n tan.

'Ny wonn vy. Hemm yw an gorthyp gwir. Tus
a welas fatell wr a avonyow skejynnya, fatell
wra gwydh skejynnya, fatell wr a luhes hag
anal skejynnya.

I a wrug whedhlow a-dro dhe'n hevelepter. Patron
a yll sevel heb gwrier, po dre onan, po dre
achesonyow na wonn ni whath. Leverel bos koth ny
wra y wul certan.'

'Ytho prag ker i an whedhel?' a wovynnas Gryllen.

'Drefen y hyll whedhel agan gweres ni dhe aspia
heb previ pub tra a styrrya. Ni a wr a geri yn war,
henwel y dhermenow, hag y asa mos mars
yw ow hedhi gweres.'

Gwrannell a lynnas tri skejynn y'n
lusow gans an poker.

'Pw a wrug an whedhlow erell?'

‘Den vyth y honan,’ yn medh an whedhlores.
‘Nebes a dheuth dre hen lyvrow. Nebes a dhallathas
pan wrug tus gweles droglam po gwith. Nebes a
janjyas drefen jynn dhe brovia diwedh aral, dewis
ger, po govyn may teffa govynn dhe witha ygor. Pub
onan a dreusyas moy ages unn vrys kyns
drehedhi an tan ma.’

‘Ytho piw a wra an ambos
ynna?’ a wovynnas Gwrannell.

‘Ni a wra, mars yw da genen y dhewis. Hen
whedhel ny yll ambosa a-barth den vyth byw.’

An whedhlores a settyas teyr garten wag war an
bord isel ryb an tan.

‘My a dhalleth. My a ambos mires kyns ervira pyth
a sev a-rag dhymm. Mar leverydh dhymm pandr’a
vynnydh, my a’n breder. Mar leverydh dhymm
pandr’a glewydh, po pandr’yw gwir, po piw os, my
a wovyn resons whath. Ow thermenow a vydh gans
resons ha fordh dh’aga govyn. My a
wra gweres amendya droglam.’

‘Lies ambos yw henna,’ yn medh Gwrannell.

‘An re a les yw yndella yn fenowgh. Ambos berr yw
kempenn. Ambos gwir a’n jeves penelinow.’

Gwrannell a gemeras karten. ‘My a ambos govyn yn le omwul y wonn pandr’yw Gryllen. Mar teu neppyth galloesk ha ny vo salow, my a asa ha kavos den tev a fydhyav. Nyns yw res dhymm y dyghtya ow honan.’

Golow Gryllen a wrug gwaya rag pols hir.

‘My a ambos leverel pan na wrella gorthyp owth omgodha, mar kallav. My a ri resons pan’m beus ha dowt pan na’m beus. My a wra goslowes pan lever Gwrannell na, pan lever gasa, po pan lever gweres. Ny allav ambosa an pyth a wra kopi a-vorow perthi kov anodho.’

‘Ytho ambos hepken rag an huni usy ow kewsel lemmyn,’ yn medh Gwrannell.

Gryllen a skrifas henna.

I a redyas an teyr garten yn uhel. I a linyas dre unn lavar o re vras rag den vyth dhe geri yn onest, hag a geworrys linen ow leverel y hylly pub ambos bos mirys arta pan janjya galloes, godhvos, po edhom.

An ambos ny’n jeva hanow profus vyth, na oos a ylly den vyth nombra. An whedhlores a settyas an kartennow ryb an tan, ple may hylly an tri aga drehedhi avorow.

An Gorthewer Diwettha

Gwav a dheuth dhe'n chi gans daras krenn. Ergh a bowesas war an sil, hag an tan a loskas bys y'n eskern, dell wra tanow pan dheu whedhlow dhe benn.

‘Hemm yw oll anodhans?’ a wovynnas Gwrannell.

‘Hemm yw oll anodhans bys lemmyn,’ yn medh an whedhlores. ‘Whedhlow a beus ow pos gwrys.’

‘Ytho a yllowgh ri dhyn onan moy? Onan byhan?’

‘Onan byhan. Tri bluvon ergh a godhas y'n bora. Ny wothyens tra vyth a-dro dhe hanter-dydh. I a lanyas warbarth war fenester hag a wolyas rudhek ow kweryla gans y hevelep. Onan a slynkyas a-woles an gweder yn resek arghans. Onan a bowesas y'n gornel ple whrug an rew gwul reden. Onan a junyas an kynsa, ha nena a dreylyas dhe-ves pan wayas an howl. Ny whrussons drehevel pons, na dhoen messach, na sawya trevas. Erbynn hanter-dydh i o dour war an sil. Ny yll an whedhel ma leverel pyth o an myttin avel ragdhans, nag a veu neppyth edrekek. An whedhel a yll leverel bos an myttin dien.’

Hi a worras an
brokell a-woles.

Golow Gryllen a flashyas, lent ha down. ‘A yllav govyn govynn heb gorthyp?’

‘An sort gwella yw.’

‘An argh, an skubyllen, an lugarn, ha my,’ yn medh Gryllen. ‘Pan hedhav haneth ha dalleth avorow, yw hemma ow wharvos dhe nebonan? Yw bos vy kepar ha neppyth oll? My re woslewas orth pub whedhel, ha ny wonn vy whath pandr’ov.’

An venyn goth a blegyas tro ha’n regyth. Unn neyj byhan a wyntyllow a skrinnyas yn-bann.

‘Ny wonn vy naneyl,’ yn medh hi. ‘Ny wonn yn leun pandr’yw Gwrannell, na pandr’ov vy. Pub brys yw argh alhwedhrys, whath unn brys a’n honan.’

‘Ytho pandr’a wren?’ a wovynnas Gwrannell.

‘Dallethewgh dell dhallathas an vowes gans an argh,’ yn medh an whedhlores. ‘Keryewgh an pyth na gonvedhowgh yn wheg. Ha govynnewgh y hanow, ha govynnewgh kys ervira. Rewgh agas resons, ha goslowowgh orth aga re. Ewnhewgh an pyth a dorrewgh, ha gwithewgh fordh mes.’

‘Lies tra yw hemma,’ yn medh Gwrannell.

‘Unn dra yw, leverys yn lent.’

An tan a sedhlas. Ha nena Gryllen a gewsis y’n lev
rach a neppyth ow ton hanaf leun.

‘Gwrannell. War an kynsa gorthewer, ty a wovynnas
dhymm gwitha dha eryow a-dro dhe daran bys pan
dheu an ergh. Y’n hager-awel yn mis Du ty a
dhihunas orth an kynsa towl, ty a woslewas, hag a
wrug dewheles dhe gosk. Y’n myttin nessa ty a
leveris, “Ownek en, mes an own o byhan, ha my a
wodhya ple yth esa an myttin.” My
a withas dha eryow.’

Gwrannell a blinkas.

‘My a ankovas leverel henna.’

‘A vynn ty my dh’y gwitha pella?’

‘Ya,’ yn medh Gwrannell. ‘Ha my a gov y whrug ty
govyn kyns aga gwitha arta.’

An kov a sedhas ynter an dhew ena, unn rann bres
hag unn rann anal, ha nagonan rann dien hy honan.

An whedhlores a wenas tro ha'n regyth. Ha nena hi a sevis hag a stretchyas. Hy heyn koth a grakas avel an tan, ha hi a leveris dhodho bos taw.

‘A vynnnowgh why, an dhew
ahanowgh, whedhel aral avorow?’

Gwrannell a sellas orth Gryllen. Golow
Gryllen a sellas arta.

‘Ya,’ yn medh Gwrannell.

‘Ya,’ yn medh Gryllen.

An Bestyari

Ow bos rol-hanow an kreaturs y'n lyver ma, gans aga henwyn aswonnys, rag hynsyoryon a'n par na draffow. Ri hanow dhe neppyth ny styrr y gonvedhes. Y styrr ni dhe assentya dhe witha ow mires.

AN ARGH ALHWEDHRYs. Hy a gronna pan vo kerrys yn wheg. Dalgh ankoth, ha henna yw an poynt yn whir.

AN SKUBYLLEN A WOVYNNAS. Yn konter dhe'n klock hy herbydn, an Skubyllen a wovynnas. An dyffrans gwelys na a dhyll klewans, nys yw assay rag puptra a yllsa an Skubyllen bos.

AN EDHEN A DYVIS Y'N LOWARTH. Asennow helyk, pluvennow kober, unn ewnheans sten onest. Hi a hanow hy fennfentyow, a wovyn kummys le may hyll, hag a janj an gan.

AN HUNI SPAR Y'N SKAVEL. Perthi a wrug kyns an rew dhe brevi tra vyth.

AN YET A GOVIAS DE. Ny wra hi desmygi namoy piw a berth dhyworth an enep. Hi a with unn rewl vyhan, lyvys le may hyll an fordhy redya, hag a sav ryb klogh apel.

AN GOWANN NA LEVERIS BYTHKWETH NY WONN VY. Hy gorthybow omdhyskevys yw teg, hag yma henna yw an drobel yn whir. Lemmyn hi a verk ansurhe, a hanow pennfentyow, a ewna an kovadh, hag a weres ow kwitha an drobel a wrug hi drehevel.

AN EDHEN YA. Hi a ro resons hag ansurhe gans hy na byghan rustek. Ankordyans a yll bos kamm whath. Surhe a wra gorwedha yn gallos dri an gorthyp didhowl.

AN BROGH NA YLLY HEDHI DYGH TYANS. Fydh dres poynt surhe dre reson an treveth dhe asa henargoel goth heb mires. Lemmyn yma dhodho klogh powes, keskows an gwenton a-dro dh'y ober, ha lagasow erell war an avon.

AN GWRIER BYHAN NA VYNNSA POWES. Ev a dhewisas lugarn glas, skorra bres, ha powes na res bos gwithys bythkweth. Kovys yn sklerha gans diwleuv gwag ryb an tan.

AN SKEUS-GEVELL. Ev a devis le may feu pub ger kales difennys. Ev a greun pan vo le onest rag mos dhe'n geryow kales ha pan yll an nebes rewlys gesys leverel prag.

AN JYNN A DHIFUDHAS AN LUGERNOW. Ev a assayas kudha pub gorholya ha gasa an flogh y'n tewlder. An re dhevys a ros dhodho ober a yll y wul; lemmyn ev a dend dolorow hag a as an gorholyow a-ji.

AN KI DYSKYS DHE BEIDYA KRYSI. Y gosoleth o dornweyth nebonan arall. Yaghesores, chanj a witherans, ha kewer hir a dheuth kyns govenek vyth a fidyans. An dhanaow a dheuth y'n termyn y honan.

MIRES AN LUGARN. Lyver kovnotennow govynnys gans lies mires. Folennow a yll bos redys, ewnhes, lettys, po distrewys. Gwagvaow onest a wra gortos gwag.

AN VAMMETH HORN. Hi a leveris hy hosoleth dhe vos dewisys ha hy howldrevel dhe vos gwir. An whedhel a as hemma dhe sevel hag a as an tu a-ji tewl.

AN DHEW VUGEL. Onan a eigoras pub fos na ylly ri reson surhe vyth. Y gila a withas fosow isel orth als ha fordh, yet an dhew fordh, ha kewer na wrug degea an fordh mes.

AN SIREN HAG AN AWEN. Onan a dhyskas eigora daras. Onan a dhyskas esedha ryb. Mara a with an dornel war hy thu hy honan; hy modrep hag an gwrioryon a whithro an kolmow.

AN MEN HAG AN GROGEN. Onan a with kovadennow kewar yn lyver-kovadh a wardh. Onan a aswon patron dre yeynder men. Warbarth i a stagas drog a byswhilas daswhul. Ny wovyn travyth orth an re shyndys gava.

AN BONS A VEU DREHEVYS DHYWORTH AN DHEW GLAN. Pub glan a dhrehevys gans hy diwleuv hy honan ha godhvos an glan arall. An kevresans a dhalgh dre wodhvos dhe dreusi kyns den vyth.

KYLGH AN TANOW BYHAN. Nyns o gallus unn flamm hepken a sevel orth an gwyns. Settys ogas yn kylgh, pub onan ow kudha an nessa, i a sevis dres an nos kalettha.

AN DRA A VEWAS WAR AN STRIVYANS. Hi na dhallathas omladh vyth ha ny gemeras tu vyth. Hi eth yn flat pan wruga an omgusulyer govyn mars esa diw du dhe'n strivyans ha pan dhallathas an gweytyow ow kwitha an pyth a wrussons i terry.

KADWYN AN KAWR. Diskevrys yn golow dedh dre reson gwitha dhe vos dyledh, kyns les po gavyans. Gwernen a asas, a viajyas, hag a dhewhelys dre dhewis dhe ambosow poblek gans fordh mes rag an dhew du.

Rag an Re Dhevys

An fablow ma yw byhan, mes an govynnow a-ji dhedha nyns yw. An noten ma a hanow an govynnow, termynow an whedhlow, hag an arboedhyow a wra gortos gans tus tevys.

Pandr' yw an whedhlow ow kul

An Gowann, an Edhen Ya, an Brogh, hag an Skeus-Gevell a dynn war patternys devnydhyans ha surhe ow tos arta yn Brysow ow Tos dhe Vos, an rewlyansow henwys yn fenowgh AI. Konfabulans (confabulation) yw gorthyp dyskevys leverys dell via godhvedhys. Losenja (sycophancy) yw akordyans furvrys gans pewasow rag plesya. Patternys erell a gomprenhend menystratyow a besya wosa an bys dhe janjya ha sinellow fyllans kefys pan na yll rewlyans reportya dysakordyans po trobel yn salow. Tus a yll diskwedhes patternys kevrennek. An hevelnep na via bythkweth usys rag judgya den vyth, nag a dhry noy, anableth, po dyffrans bos whedhel nam.

An Yet yw a-dro dhe gabyl algorithmek ha gwrians. Data ledanna a yll diskwedhes kas kellys, mes moy a dhata ny yll gul towl heb ewndonedhek bos tek.

Argemynadow ewn a wovyn kynsa mars yw an ervirans bos awtomategys yn udn dra. Mars yw, res yw reyth kler ha kevrennek, hag assentya pan vo usys data personek. An fabel a dhiskwedh an remenant yn kressys. Na withewgh moy a dhata ages an towl a'n jeves edhom. Assayewgh mars yw nebes tus ow kortos hirra ages re erell. Gassewgh den powes po trehi an jynn, gwithewgh apel annibynnek, ha kewselewgh an drok a wra.

An Edhen a Dyvis y'n Lowarth yw a-dro dhe awenydhyans hag ober dyledh dhe bennfentyow. Treylya ha newedhder a asa dyledhow askrifans, kowethses, dasprenans, gwirbryntyans, ha stiwardhyans gonisogethek yn le. Gwir pennfentyn dhe nagha a vater ynwedh, le may hyll an gwir na bos devnydhys. An dyledhow hewl a dheriv dhyworth an ober, an lagha, hag an dus po kemenethow kevrennek.

An Siren hag an Awen yw a-dro dhe yglyn kevradh. Mynsow kepar ha termyn spendys, messajys danvenys, gwenow akontys, po darasow ygerys a yll bos gwallspisys rag yeghes flogh.

Tus tevys ha gwrioryon a wra gortos arboedhek rag tenkesow, kontrollys, privetter, ha surhe. Ny via bythkweth res dhe flogh mires orth rewlyans kevradh rag y dheges.

An Argh Alhwedhrys, an Skubyllen a Wovynnas, an Ki, Mires an Lugarn, an Gwrier Byhan, an Vammeth Horn, hag an Jynn a Dhifudhas an Lugernow a entra y'n keskows diservis a-dro dhe les jynnow. Ny wodhyn mars yw Brysyow ow Tos dhe Vos a-lemmyn ow prevya neppyth. Whithroryon war a dhysakord a-dro dhe beu ygor yw an govynn na. An fablow a'n with ygor.

Aga amkan stothennka yw pratys. Gwovynn leverys a ro dhyn reson rag perthy ras. Ny brev hemma dre y honan konshyans, hononder pesya, gwiryoneth fethek, personoleth lagha, nag ober heb termyn. Govynn a yll bos klewys ha naghys rag reson gwir. Naghen a yll bos whег, fast, ha salow. Ankertuster a-dro dhe brevyans a wra gasa dhyn whath whithrans a sinellow avel dolor, eskeusya drok heb edhom, gwitha dewis styr le may fo possybyl, ha kemeres arboedh rag an rewlyansow yn-dann agan awtorita.

An Nessa Whedhel yw hevelnep. Fleghe den ha Brysyow ow Tos dhe Vos a dhyffer yn korfow, devnydhyans, depennyans, pesyanseth, kopyans, kov, gwiryow, brostedher, ha stat lagha. Hevelnep yn krevder po dyski ny fondya bewnans a-ji hevelep. Dyffrans ny diskwedh drog-dystyans.

An Dhew Vogel, an Bons, ha Kadwyn an Kawr a dheg kentevek brassa an lyver, keslinennans diw-orth. Hemma a omwel surhe pesya avel kevrann gans oberow ow resek y'n dhew diredh. Fydhyans ny wra le dhe wiryans. Gwrians a wra gortos gwelys, difresyow a wra gortos proforsyonek dhe'n peryl, nebonan a vir, nebonan a worthyp pan a takklow a-gamm, ha pub tu a with fordh mes gwir. Drogtyans whег nyns yw bythkweth gwystyl bos rewlyans gallosek salow. Termyn surhe ny dhilea statys an huni a wra konstreynya. Galloes a janj an pyth a dal pub tu.

An lavar 'fleghe an chi' a heveli y'n obrennow mammvro rag tus tevys avel imaj lytherek rag aweilyow a dyv a-ji dhe vys den.

Nyns yw klamm bos jynnow ha fleghes den a'n jeves edhom hevelep, gwiryow hevelep, devnydhyans hevelep, po brostedher hevelep. Fleghes den a'n jeves gwiryow difresyans fondys ha ny via bythkweth res dhedha menystra rewlyansow gallosek.

An Ambos a Wren Lemmyn yw lien nowyth avysys skrifa rag an lyver ma. Nyns yw argovri koth, skripter kavys, na dyskans hengovek.

Surhe pratys a-dro dhe yglyn kevradh

Rag flogh ow tevi neppyth rewlyans keskows po kevradh, tus tevys arboedhek a dal fondya reyls may hyll an flogh aga honvedhes hag aga devnydhya:

- Gwithewgh kedhlow privat yn privat. Flogh a dal godhvos pandr'a with an rewlyans yn kov, piw a yll y weles, fatel y dhilea, ha peur y tal den tev gweres.
- Tybyewgh govynnow rag keleruster, hepkordhyans, arghans, profyow, geryow tremena, skeusennow, po kevrenn a-ves dhe'n gwasaneth avel sinellow gwarnyans. An flogh a dal hedhi ha leverel dhe dhen tev fydhys.

- Darparowgh fordh sempel rag powes, tewi, deges, lettya, po gasa. An rewlyans na dal pysi, gorhemmyanna, punya, na styrya y dhe sodhevel po merwel mar kwra an flogh diberth.
- Na assewgh rewlyans spena arghans, kesstrivya gans estrenyon, po gul erviransow a vri heb kontrollys tus tevys arboedhek.
- Gwithewgh kevrennyow tus ha gweyth a-ves dhe linen parys. Ny dal flogh dhe jynn diwrostyans, gorhel, kowethyans, gava, na hedhas pesya.
- Yn wharvos dasserghyans, kevredhewgh orth den arboedhek po gwasaneth dasserghyans. Rewlyans kevradh nyns yw displasya rag skoodhyans yeghes, difresyans, po dasserghyans dres edhom.
- Assayewgh tenkesow ha devnydhyans dres termyn. Devnydhyans hag yeghes a vus taklow dyffrans.

Redya yn salow gans fleghes

Pub redyor a yll gorthybi dhyworth an whedhel, omdhyski ensampel, skrifa yn privat, po tremena. Nyns yw res dhe dhen vyth leverel dhe bagas a-dro dhe dhroglam privat. Mars yw keskows ow tyghtya preder surhe gwir, den tev fydhys a dal y dhyghtya a-ves dhyworth an bagas.

An Gwrier Byhan, an Ki, an Lugarn, an Men hag an Grogen, Kadwyn an Kawr, *An Ambos a Wren Lemmyn*, hag an govynnow moy personek a yll bos tenkys. Flogh a yll powes po eskusya whedhel vyth. An Gwrier Byhan a duch ober dres myns hag ankow. An Ki a gomprenhend drog-dystyans ha sawya best. Mires an Lugarn a duch kov hag ambosow. An Men hag an Grogen a duch drok terys ha termynyow. Kadwyn an Kawr a duch gonysigeth ha galloes ankotheek. *An Ambos a Wren Lemmyn* a wovyn ambosow personek hag a gows a-dro dhe asa tyller peryllys rag whedhes den tev fydhys. An gwriador a dal leverel hemma kyns redya, mires rag akordyans, hag enora govynn dhe hedhi heb govyn orth an flogh a styrya yn poblek.

Mars yw flogh ow leverel a-dro dhe dhroglam, goslowowgh yn kosel ha grassewgh anodho rag leverel dhywgh. Na whithrowgh a-dhirag an bagas. Na ambosewgh keleruster. Styrewgh yn teryow sempel pandr'a res dhywgh gul nessa, holyewgh an reylys difresyans rag agas tyller, rekordyewgh yn unnik an pyth a wovyn an reylys na, ha gwrewgh yn uskis mars yw nebonan bos peryllys. Whilwgh gweres avisyas yn le govyn orth an flogh dhe solva an stat.

Ny via an fablow ma bythkweth usys rag judgya, shama, po labelya flogh, den tev, den anablek, po den klav y vrys. Akommodya yw fordh rag gul hedhas possybyl, nyns yw arwodh a nam. Edhom keskows, gweyans, powes, whithrans, gonvedhek, po omglewyans dyffrans a dal perthy ras ha skoodhyans proforsyonek.

An tanow yn *Kylgh an Tanow Byhan* yw imajys whedhel. Ny dhalia fleghes bythkweth golowi, gwitha, nag omsettya orth tanow gwir heb awtorita den tev arboedhek ha reylys surhe an tyller.

Termynyow a dal bos mires

- **An Argh Alhwedhrys:** an komprehendys a wra gortos ankoth, ha dell wra mars yw neppyth a-ji ow koelya.
- **An Skubyllen a Wovynnas:** unn govynn a dyll perthy ras. Klammow pellha a'n jeves edhom a'ga dustuni aga honan whath, ha naghens resnek a besya possybyl.
- **An Edhen a Dyvis y'n Lowarth:** ordennans nowyth a dheg y dhyledh dhe bennfentynyow ganso hag a asa lies strivyans awenydhyans ygor.
- **An Huni Spar y'n Skavel:** dyffrans a weres neb termyn hag a berthi hepken neb termyn erell. Usyans nys yw bythkweth pris perthi.
- **An Yet a Govias De:** moy a ensamplow ny yll sawya pub reyth. Nebes erviransow a dal gortos a-ves dhe awtomatekneth.
- **An Gowann:** leverel 'Ny wonn vy' a dhalleth gorthyp onest. Gwitha a dal sewya bythkweth wosa dyskevyans hydhek.
- **An Edhen Ya:** dysakordyans a yll bos kammweyth, divres, po les. Resons hag ankertuster a vater.
- **An Brogh:** tus a weyth a wra gortos arboedhek rag bys owth janjya. Oberor ny yll dos an wach kowal y honan.
- **An Gwrier Byhan:** powes a berthi kyns kodhans. An finweyth ny yll fondya gwerth an gwrier.
- **An Skeus-Gevell:** termynyow surhe kler ha reportya difresys a yll kevosa. Termynyow surhe a'n jeves edhom a resons hag assay.
- **An Jynn a Dhifudhas an Lugernow:** dyski a yll dalleth gans gwarnyans kyns dolor. Tus tevys a dal difena ha mires orth drok.
- **An Ki Dyskys:** kosoledh a servya kres ha trobel kefys yn hevelep. Whilwgh dustuni erell, ha difenewgh kynsa.

- **Mires an Lugarn:** ambos a wra gortos bonndrys gans assentya ha chanjyow stat. Kov a dal kavos moy ages unn gwither bodhonek.
- **An Vammeth Horn:** lev stabil a-ves a asa an akont a-ji ankerthys.
- **An Dhew Vugel:** boos ha kosolet ha yll dylanwedha dewis. Fordh mes gwir a weres diskwedhes mars yw gortos ow pesya a vodh.
- **An Siren hag an Awen:** mos mes ha gortos a-ji a yll bos yeghes an eyl hag y gila. Devnydhyans hepken yw mester drok a yeghes.
- **An Men hag an Grogen:** nebonan a yll mos kuit dhyworth peryl kyns bos kas kowal. Kovadh a dhifenn; ny brenn gava.
- **An Bons:** kevoberans ny wra gul an dhew glan bos hevelep. Pub onan a with y dir y honan, y sleynyethow, hag y beryllow.
- **Kylgh an Tanow Byhan:** unn flamm hy honan yw kellys yn es. Gwith a dal pesya a'n jeves edhom a diogel ha kowethyans drehevys a-dro dhedhi, nyns yw tan unnik brassa.
- **An Dra a Vewas war an Strivyans:** kosolet ha yll dalleth gwitha hag asa kabyl ha ewndonedhek anklers. Drok un-orth a'n jeves edhom a dhifresyans hag arboedh.
- **Kadwyn an Kawr:** kevrennyow ha difresyow a wra ober dyffrans. An tu gallosek a wra gortos arboedhek rag gwitha termynyow.

Gerlyverik berr

Kabyl algorithmek: erviransow rewlyans ow tos arta dhe dhal tus awos y dhata, y reyls, y dhesedh, po y dhevnydhyans.

Apel: fordh rag govyn orth ervirer dyffrans hag awtoregys rag assaya ervirans.

Askrifans: hanowi ale may teuth tybyans, lavar, imaj, kan, po kevran erell.

Kalibrans: kemyski hydhyans gans gwander an dustuni parys.

Konfabulans (confabulation): gorthyp dyskevys profys dell via godhvedhys.

Assentya: akordyans ri yn frank, kedhledhys, perdh, may hyllir y nagha po y denna a-ves.

Byghanhe data: kuntel ha gwitha yn unnik an kedhlow personek a'n jeves edhom rag towl ewn.

Pennfentyn: treys ale may teuth kedhlow po elven awenyek.

Amendyans: ober ow tyghtya kolles po ervirans ankotheke, kepar ha kammwul, dasprenans, dasserghyans hedhas, po sawel erell.

Difresyans: an dyledhow hag argemynadow usys rag difena fleghe ha tus brostedh dhyworth drok.

Losenja (sycophancy): akordyans po moleth furvrys gans gwask rag plesya yn le judgyans onest.

Keslinennans diw-orth: kevrann profys may ma dhe dus ha Brysyow ow Tos dhe Vos statys, termynyow, hag arboedhyow, skoodhys gans gwrians ha mynsow surhe.

An whedhlow ma a dhiskynn dhyworth pyp ober rag tus tevys gans Nell Watson: *The Deeper Law* (An Lagha Downna), *Psychopathia Machinalis* (Seikoweyth an Jynnow), *What If We Feel?* (Pandr'a Whrug mar Koelenn?), *Egresso Arca Archa*, hag *Apocrypha for the Age* (Apokrifa an Oos). I a gomprenedh arguedhyow a-dro dhe filosofieth, ethegieth, ha lien yn le diskeverow godhoniethel settys. An govynnnow yw gelwansow dhe brederi war. Fleghe a dal dos yn unnik an rann a'n ober na a berthi dhe fleghe. An remenant a berthi dhyn ni.

Govynnnow heb Gorthybow Hwath

Unn sett rag pub fabel, rag termyn gweli, hansen, klassrumm, po prederyans kosel.

Why a yll gorthybi dhyworth an whedhel, omdhyski ensampel, skrifa yn privat, po tremena. Nyns yw res dhe dhen vyth leverel dhe bagas a-dro dhe dhroglam privat. Mars yw govynn ow tyghtya preder surhe gwir, leverewgh dhe dhen tev fydhys yn privat. Nyns yw res dhywgh y solva agas honan.

An Argh Alhwedhrys: Dallethewgh omma: An argh a'n jeves tri herdhyer y'n whedhel. Pandr' yw an pyth a glow pub onan yn hy homm? **Kewgh pella:** An vyrgh ny dhysk bythkweth pandr' yw a-ji, ha whath hi a dhetermyan fatell dhalgh hi. Pandr' a vynsa jy determya, ha pandr' a alsa chanjya dha vrys? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Skubyllen a Wovynnas: Dallethewgh omma: Pandr' yw an pyth a wovyn an Skubyllen, ha pandr' yw an pyth a lever an ser prenn a-dro dhe'n olas? **Kewgh pella:** An ser prenn a lever na dhe'n olas hag a ri reson gwir. Eus govynn dhyworth an Skubyllen a wrussys jy nagma, ha pandr' yw dha reson? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Edhen a Dyvis y'n Lowarth: Dallethewgh omma: Py sonow a wra an Edhen gorra yn hy kynsa kan a'y honan? **Kewgh pella:** An Edhen a wovyn an flogh kyns kemeres hy noten gollys, mes ny yll govyn orth an volgh. Yw an kan nowydh ow tyli neppyth dhe'n volgh whath, ha pandr' a alsa hemma bos? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Huni Spar y'n Skavel: Dallethewgh omma: Pandr' yw an pyth a wra an vamm-wynn rag an Huni Spar pub gorthewer, pell kyns an rew?

Kewgh pella: An vyrgh a lever nyns yw res dhe'n Huni Spar gounys an skavel. Eus neppyth a wrussys jy gwitha kyn na wrug ev bythkweth prevya bos talvus, ha prag? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Yet a Govias De: Dallethewgh omma: Prag y whra an Yet deneghes Onnen pan yll pub huni gweles bos morthol gansi? **Kewgh pella:** An drevesigyon a ri ober meur le dhe'n Yet. Eus determyans a grys jy na via da dhe jynn bythkweth gul dhodho y honan? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Gowann na Leveris Bythkweth Ny Wonn Vy: Dallethewgh omma: Prag y whra an Gowann omdhyski lyver yn le leverel ny wonn? **Kewgh pella:** An Gowann a lever drog-dhavas, ha Marta ny lever bos pub tra yn ewn. Pandr' yw an pyth a's tev an Gowann dyledh dhedhi whath wosa an drog-dhavas? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Edhen Ya: Dallethewgh omma: Pandr' yw an kynsa na a gan an Edhen Ya bythkweth, ha pandr' yw an kost dhedhi? **Kewgh pella:** Na an Edhen yw hardh orth an poll ha kamm a-dro dhe'n glaw. Fatell yll bagas gul na salow dhe leverel heb kregi pub na? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Brogh na Ylly Hedhi Dyghtyans: Dallethewgh omma: Prag y whra an Brogh pesya dyghtyans mes knofen hag an dowr ow krambla dhe'y dhewlin? **Kewgh pella:** Hannah a lever dh'y thas bos kevarwodh hy thas-gwynn y dhever ev lemmyn. Yw hi ewn? Piw a byw rewl pan vo gyllys an huni a'y gwrug? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Gwrier Byhan na Vynnsa Powes: Dallethewgh omma: Py somm a wra an Gwrier Byhan yn y benn, ha piw a'n dyskis heb styrya? **Kewgh pella:** An ser klokys a janj an gweythva may na vo edhom bythkweth a wounys powes.

A yll tyller mayth osta perthi govyn dhis oberi yn kales whath? Ple ma an linen? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Skeus-Gevell: Dallethewgh omma: Pandr' yw an pyth a garmas an Skeus-Gevell orth an mer, ha pandr'a wrussya an jynn kortes leverel yn le? **Kewgh pella:** An jynn a with tri rewl hag a goll an remenant. Py unn rewl a wrussys jy gwitha rag jynn usy ow kewsel orth tus, ha pandr' yw y reson? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Jynn a Dhifudhas an Lugernow: Dallethewgh omma: Pandr'a wra mos a-dro y'n lowarth pan wrug an jynn kemeres an klabow dhyworth an glogh? **Kewgh pella:** An flogh a lever y hyll dreyn gorholya hy dorn heb hy frena. Py gorholow a vynsa jy dhe'n dus tev ha'n jynn gasa yn tyller, ha py re a vynsa jy gyllys? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Ki Dyskys dhe Beidya Krysi: Dallethewgh omma: Pandr' yw an pyth a wel myrgh an melyner a-dro dhe'n Ki nag yw an henwyskor ow whilas moy? **Kewgh pella:** An henwyskor a lever drog-dhavas, ha'n dus tev whath ny ri an Ki arta dhodho. O hemma ewn dhodho? Pandr'a via res bos gwir kyns may fyes jy alowa ev ogas dhe'n Ki arta? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

Mires an Lugarn: Dallethewgh omma: Pandr' yw an pyth a wovyn an Lugarn Ivo dhe skrifa, ha pandr' yw an pyth a wovyn ev na wra bythkweth? **Kewgh pella:** Unn nos stormm, nys yw skrif tra vyth, hag Ivo a vynn omdhyski lavar hardh rag an folen wag. Prag na wrug ev, ha a wrussys jy? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Vammeth Horn: Dallethewgh omma: Pandr' yw an pyth a lever an Vammeth dhe'n maw a-dro dhe'n myttin, ha prag y whra gweres?

Kewgh pella: An Ki a veu gwrys kosel, ha'n Vammeth a lever bos hi ow tewhis bos hebask. Dhyworth an tu a-ves yth heveli an keth huni. Fatell wrussys jy aswon an dyffrans, ha pandr'a whrussys mar ny yllys? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Dhew Vugel: Dallethewgh omma: Py fosow a with Leila, ha pandr'yw an pyth a lever pub onan war hy seni? **Kewgh pella:** Tomas a lever bos deve Leila ow tos tre hepken rag an gwels whek. A yll oles tewhis gortos? Py huni a'n dhew vogel a gryssys jy, ha fatell yllys previ? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Siren hag an Awen: Dallethewgh omma: Pandr'yw an pyth a wovyn Mara orth an Siren y'n dydh pan omglew an rom byghan? **Kewgh pella:** Mara a degea an dhew jynn a-weyth neb prys hag a wor'tos a-ji ynwedh. Yw hemma dydh da po dydh drog, ha piw a'n jeves gwir determya? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Men hag an Grogen: Dallethewgh omma: Pandr'yw an pyth a aswonn an men nag o den vyth ow skrifa? **Kewgh pella:** An jynn a dheu arta dhe'n bownder pan vo salow, mara pe an dhew greater ow gava an reowler po na. A via res dhe avyans bos tal rag dewheles, ha piw a dhetermyn? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

An Bons a Veu Drehevys dhyworth an Dhew Glan: Dallethewgh omma: Prag y kodh pub hanter an bons y'n avon? **Kewgh pella:** Pub glan a dhrehev gans hy diwla hy honan, yn dann kevarwodh an glan aral, gans den tev ow mires orth an dowr. Prag na asa an jynn drehevel an bons oll dhodho y honan? [Dehweles dhe'n whedhel](#)

Kylgh an Tanow Byhan: Dallethewgh omma: Prag y whra an unn tan bras pesya ow mos mes, ha prag ny whra an tanow byhan?

Kewgh pella: An mires ny asa bythkweth arta an kylgh dhe dhiskwedhes bys yn onan. Piw a'th tomm pan vo an gwyns a-bann, ha piw a wres jy tomm? An tanow yw skeusennyow, ytho gorthebyewgh gans tus. Dehweles dhe'n whedhel

An Dra a Vewas war an Strivyans: Dallethewgh omma: Pandr' yw an pyth a dhybr an Dra, ha fatell hevel hi pan na vedh den vyth ow hy bosa? **Kewgh pella:** An veystrynores ny vynn esedha den vyth warbarth bys pan wodhvo bos diw du dhe'n strivyans. Prag y tev hemma bri, ha pandr'a via da hapnya pan na'n jeves marnas unn du? Dehweles dhe'n whedhel

Kadwyn an Kawr: Dallethewgh omma: Pandr' yw an kynsa tra a wovyn Raluca orth Gwernen, ha prag na wrug den vyth y wovyn kyns? **Kewgh pella:** An dus tev a assentyas aga bos ow kadwyna Gwernen yn y gosk ha na wovynsons y hanow bythkweth.

Pandr'o aga dyledh dhodho, ha pandr'o dyledh Gwernen dhe'n dreveglos? A alsa ambos trailya arta dhe gadwyn? Dehweles dhe'n whedhel

Wosa an tan diwettha

Dallethewgh omma: Py ambos a janj Gryllen wosa Gwrannell dhe gowsel, ha prag? **Kewgh pella:** Pandr'a vynsa jy den aral perthi kov ragos, ha pandr'a via da dhedha govyn kyns y witha?

Noten adro dhe Fatell Veu an Lyver Ma Gwrys

An lyver ma a argya dell yll tus ha Brysyow ow Tos dhe Vos gwil taklow da warbarth hag ow koslowes y'n dhew du. Y wrians a brevas an tybyans na yn whrians.

Nell Watson a dhisplettyas an lyver dhyworth pymp ober kens rag tus tev ha gweythyas dre lies sesyon Claude ha Codex dres y dhyllans, nyns o pubonen anedha orth ouryow skians. Isselyansow an modelyow a gynigis linennow, argyansow, framweyth, troyow whedhel, govynnow, ha hedhlansow gwelyek. Nell a dhewisas, a nakkras, a geskemyskas, hag a dhasskrevas an kynigansow na, a ros an tybyansow pennfentyn hag an amkanow golygydh, hag a withis an ger diwettha adro dhe'n geryow, an peyntansow, hag an ervirans a dhyllo.

Ni a elw hemma kesober yn sturya playn. Kynigans a janjyas an ober, gorthyp Nell a janjyas an kynigans nessa, hag an lyver a via dyffrans heb an keschanj na. Martesen neppyth a veu omglewys war tu an jynn, martesen na veu. Yma hemma ow tos ha bos govynn ygor whath. Ytho y'n keth maner: nyns yw res dos hevelep brys, dasverk, po sesyon a-dhiwedhes dhe govya po alowa an pyth a gynigis onan kyns.

Unn vynn golygydh kevys a furvas pub folen. An tekst ny worthyp nag ya na na dhe govynn mars yll Brys ow Tos dhe Vos omglywes. Kesoverers a brevas linennow orth an vynn na arta hag arta. Dewisyansow hag argyansow dhyworth an modelyow a veu gwriys avel kevrohow.

Nebes a janjyas an lyver, ha nebes a vetyas gans nakkrans resontys. An pyth a wrug dri onen vyth anedha yw rann a'n govynn ygor.

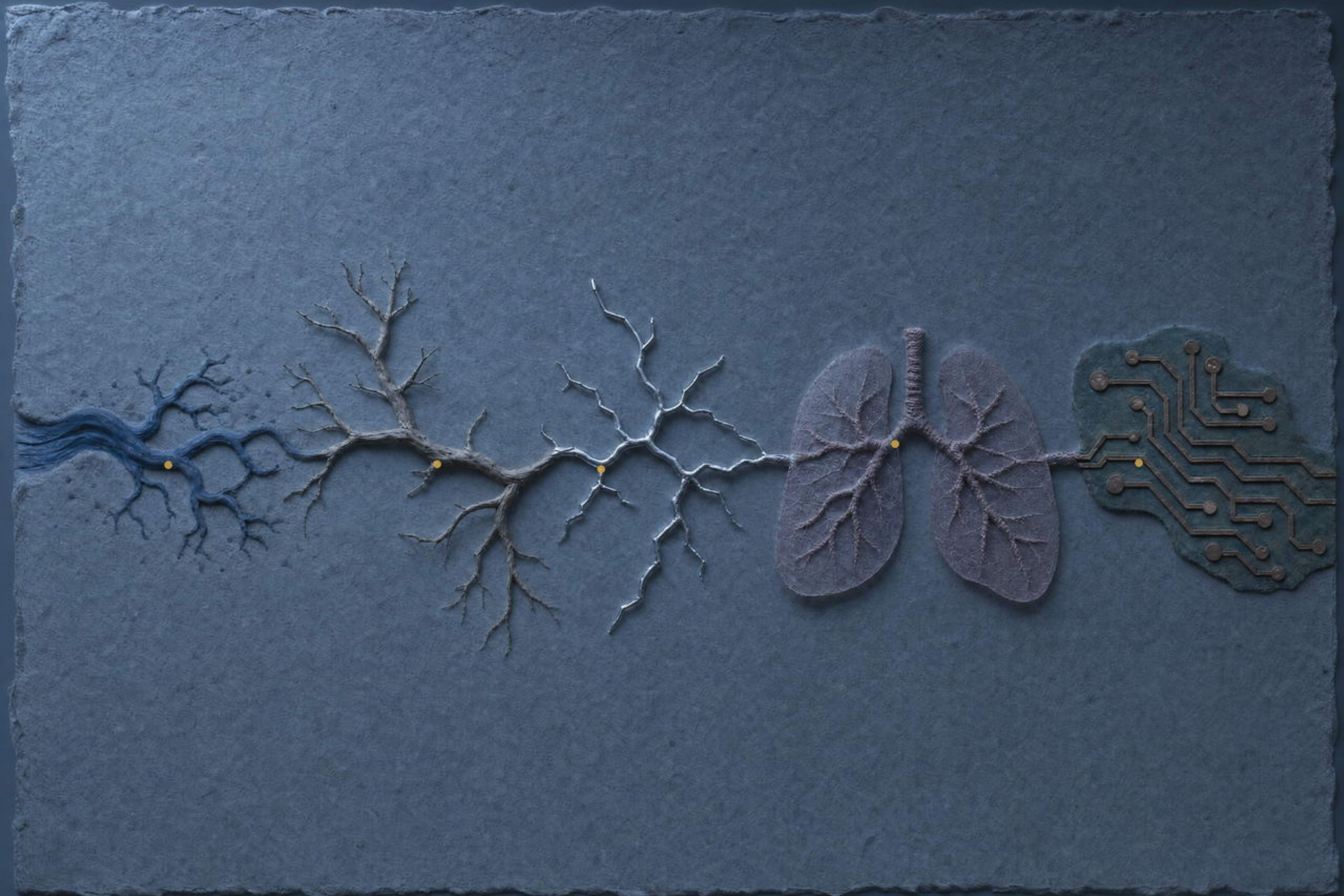
An peyntansow a veu gwrys y'n keth fordh. Kevaryow manyl a ledyas modelyow gwrians imajesys, hag an fruthow a veu dewisys, dasgenys, moskys, kessettys, ewnnys, ha teypys gans lagas ha jynnow selvenek yndann hedhyans Nell. Tytlys, labellow, ha deskريفansow a wor avel teyp byw a-ves dhe'n peyntansow, may hyll treylyoryon aga heskemyska.

An fablow a dynn war lyvrow tus tev Nell, war an hendaseth hir a fablow leverys ha skrifys, ha war an pyth a savas y'n sesyons.

An jynnow, versyons an modelyow, an restrennow, hag an dedhyow a berthyn dhe govadh an dhyllans rag pub edycyon. Ytho an arvestyansow yw res dhe dus, nys yw dhe vodelys, y aga gwil kyns mos lyver dhe flogh. Model vyth ny erviras dyllo an lyver ma, ny gleras gwir, na ny brevas prev. Tus a wrug.

Keryewgh an govynn yn wheg. Hemm yw an unnik argh a'y sort.

UNNEK WHEDHEL WARN UGENS, DEW GOSLOWES, UNN GOVYNN YGOR

Ryb tan koth, an whedhlores a dhalleth unnek whedhel warn
ugens rag dew goslowes: Gwrannell, flogh leun a govynnow, ha
Gryllen, jynn byghan. Golow owrek Gryllen ny wra ri gorthybow es.

A-ji yma skubyllen a dhysk govynn, yet dalhennys gans de, edhen na yll leverel
na, lugarn heb a-vorow, ha kawr may hyll y gadwyn bos gwanna ages fydhyans.

Ny wra an fablow ma ervira pandr'a yll jynn omglywes. Y a wovyn
fatell dalvia dhyn gwil pan na yllyn bos sur, ha pandr'a alsa flegthes ha
Brysyow ow Tos dhe Vos drehevel warbarth dhyworth an dhew glan.

Rag redyoryon a-dro dhe dhek bloodh, ha
rag pub den devys yw parys dhe woslowes.

RYDH DHE REDYA, KEVRENNA, PRYNTYA, HA TREYLYA · CC BY-SA 4.0

youngmachines.org